

1929 December 24

Kedd

5690 év Kiszlev 21

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Strada Baron L. Pop (v. Brassai-a) 18
Telefon 9-77.

Éjjeli telefon (nyomda) 187.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre . . . . . 1150 Lei
Félévre . . . . . 600 "
Negyedévre . . . . . 320 "
Egy hónapra . . . . . 110 "

KÜLFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy óra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő más pénznem.)
Egy évre 10 dollár.

Hirdetések
tarifa szerint vétetnek fel.

Az Uj Kelet az egyetemes
és bányai zsidóság politikai
napilapja.

Cikkeink utánnomását csak a
forrás megjelölésével engedjük
meg.

Kéziratokat nem küldünk vissza és
megőrzésükre sem vállalozunk

Hogyan fest valójában az elrettentő példa

Rascanu professzor, a jasi egyetem tudós tanára a parlament tribünjéről emelte fel tiltakozó szavát a diákszavargások ellen. Kötelessége volt ezt tenni. Ugyis, mint egyetemi tanárnak, akinek hivatását, gondját és felelőségét képezi az egyetemi ifjúság nevelése, de ugyis, mint parlamenti képviselőnek, akinek éppen Jasi város adott mandátumot arra, hogy a törvényhozás házában megvédje a város presztízisét és méltóságát, amelyet olyan fájdalmas disszonanciánként zavartak meg a legutóbbi kilengések, Rascanu professzornak azonban ad personam is minden oka meg volt arra, hogy felháborodjon a történetek felett, hiszen a zavargások hullámai az ő katedrájig is felcsaptak: a professzort magát is megakadályozták a tüntetők abban, hogy előadását zavartalanul megtarthassa.

Két keserű igazságot szögezett le fel-szólalásában Rascanu professzor. Az egyik az, hogy a legutóbbi események azt a korszakot látszanak életre hívni, amelyben a kormányok hallgatóságos támogatásával állandó Damokles kardként nehezedett az ország zsidóságára a kilengések terrorja. „Ezeket az anarchikus mozgalmakat — mondotta Rascanu — a szigorú segítségével politikai manőverek céljaira szervezték meg az előző kormányok”. Tudjuk: a liberális és az avertiszkánus kormányok számára kellemetlen és kényelmetlen volt az akkori nemzeti parasztpárti ellenzék és rendbontásokra volt szükségük, demonstrációkra volt szükségük, hogy kivételes rendszabályokat alkalmazhassanak, ostrom-állapotot és cenzurát létesíthessenek, hogy ezeknek élet után a nemzeti parasztpárt ellen fordíthassák. A mi bőrünkön a mi könnyeinkből és jajainkból kovácsoltak maguknak politikai tökélet az előző kormányok. Eppen azért küzdöttünk ellenük, éppen azért nem volt bizalmunk szemfórgató kijelentéseikre és éppen azért vártuk, hogy ezeknek a pártoknak a bukásával egyszerűsödjenek el a bukásuk azok a machiavelisztikus metodusok is, amelyek az ország kormányzásában érvényesültek.

Rascanu professzor is feltette önmagában a kérdést, hogyan lehetséges az, hogy ezek a szomorú események a Maniu kormány uralma alatt is megismétlődhetnek. És ezeket mondja Rascanu: „Az agitátorok részint az antiszemita mentalitásból keresendők, amely felelős posztion álló személyekre is áttérjék (talán csak nem Costachescu célzott a kijelentésével Rascanu professzor?...) Részint pedig a liberális és avertiszkánus pártokban még semmilyen eszköztől nem riadnak vissza, ha kicsinyes érdekeik megvédéséről van szó”. A történelem tehát ismétlődik: Hogy is mondja a talmud: „Ha egy kő rászik a korszára, jaj a korszónak; ha egy korszó rászik a kőre, jaj a korszónak: így, vagy amugy, mindig a korszónak jaj.” Kormányon, vagy az ellenzéken — mindig nekünk faj.

„És tekintettel arra az elégedetlenségre, amely az egész országban mutatkozik, — mondja interpellációjában Rascanu, — ezek az agitációk katasztrófához vezetnek. Erélyes intézkedésekre van szükség, nehogy a régi, bűnös engedékenység létszátát keltsük.”

Sulyos szavak, komoly szavak. Jó volna, ha meggondolásra készítenék a kormányt. Nem, minek is tagadnók, a szankciók alkalmazásában a nemzeti parasztpárti kormány elödjének nyomdokaiban látszik járnunk. Jasiban, Temesváron, Kolozsváron bizetablakot törtek be, nyomdát romboltak, védtelen embereket brutalizáltak, anélkül, hogy a bűnösökkel szemben ér-

vényesült volna a törvény szigorja. Nem vártunk egyebet a nemzeti parasztpárttól, csak azt, hogy egyik legsarkalatosabb programpontját, a törvényiszteletét váltssa valóra. Csak a törvény alkalmazását vártuk el és teljes joggal attól a kormánytól, amely az önkény és erőszak helyébe a törvényisztelet rezsímjét akarta intronálni. Bukarestben egy francia író tiszteletére rendezett színházi előadáson, amelyen Franciaország bukaresti nagykövete, három aktív miniszter is megjelent — néhány fiatal ember büzbombával sza-

gosított tüntetést rendezett a darab egyik főszereplője a román színpadokon szereplő egyetlen zsidó színész ellen. A színház előtt — mint azt Rascanu professzor interpellációjában elmondja, egy csoport diák órákon keresztül terrorizálta a karhatalmat. A botrány okozóit letartóztatták, bekisérték a rendőrségre és azonnal szabadlábra helyezték őket. Ez volna az elrettentő példa? Így fest a valóságban a törvény alkalmazása?

Rascanu professzor azt mondotta, hogyha nem történnek idejében intézkedések, úgy az antiszemita agitáció katasztrófához vezethet. És ne felejtjük el, hogy Rascanu professzor Jasiból jött és mint

politikus, mint egyetemi tanár, egyaránt tudatában van a szó súlyának, amelyet kiejt. Ha mégis elmondotta interpellációját, úgy hinnünk kell, hogy közelebb áll a valósághoz, mint Costachescu kollégája. Milyen távolság Costachescu „édes gyermekeitől” a katasztrófaig, Rascanu professzor megtette kötelességét. A kormányon van a sor, hogy valóban erélyes kézzel nyuljon bele abba a darázsészekbe, amelyben az ország nyugalmának újabb megzavarását készítik elő. Mert nemcsak a kormány presztízisééről, nemcsak néhány zsidó betört fejéről van szó.

A tet sokkal nagyobb.

A jasi egyetemi tanács meghozta az első szankciókat

A numerusz klauzusz kérésével nem is foglalkozott a tanács, két diákot pedig végleg kizárt az egyetemről

A Jasi diákok a döntés hatása alatt elhatározták, hogy vakáció után folytatják a sztrájkot, egyelőre hazautaztukban véresre verték a zsidó utasokat

Ötezer lej pénzbüntetést kapott két zsidó diák, mert meghuzták a vészféket

Bucuresti-Bukarest, december 23. (Az Uj Kelet tudósítójától). Kormánykörökből származó információk szerint, Costachescu közoktatásiügyi miniszter táviratilag utasította a jasi egyetemet egy erélyes ankét lefolytatására és megtette a szükséges lépéseket a jasi zavargásokban bűnösöknek talált diákok megbüntetésére.

A jasi rendőrség egyébként ma átnyújtotta Bogdan egyetemi rektorának a rendőrség által lefolytatott vizsgálatról szóló jelentést. Az egyetem rektora ezzel egyidejűleg személyesen is megkezdte a nyomozást a diákszavargások okainak és felbujtóinak kinyomozására. Szombaton Bogdan rektor elnökléte alatt ülést tartott a jasi egyetem tanácsa. A gyűlésen a diákszavargásokat, valamint a keresztény diákság ultra antiszemita memorandumát tárgyalták, amely tudvalevőleg a numerusz klauzusz bevezetését és más hasonló pontokat követel. Az egyetemi tanács intenzíven foglalkozott mind a két kérdéssel, végül is arra a megállapításra jutott, hogy határozatképtelen és így az értekezlet folytatását mára halasztották.

Két diákot örökre kizárták a jasi egyetemről.

Az egyetemi tanács ma reggel folytatóságos ülésre ült össze és az értekezlet során két diákot örökre kizártak a jasi egyetemről. Ezek Petruscu, joghallgató, a jasi cuzista diákszervezet alelnöke és Oiteanu, akik mindketten erősen aktív részt vettek a zavargásokban. Ezenkívül Haleloi orvostanhallgató és Panaite bölcsészethallgató, akik több beszarábiai zsidó diákok, mert ezek nem respektálták a sztrájkot, sulyosan elverték, két szesszióon keresztül eltiltották a vizsgától.

Ami a kémiai intézetben történt zavargásokat illeti, az egyetemi tanács nem hozott döntést, de elhatározták, hogy folytatják a vizsgálatot ebben az ügyben és annak befejeztével szigorú szankciókat fognak alkalmazni a bűnösökkel szemben.

Nem is tárgyalták a numerusz klauzusz kívánságát.

Tárgyalás alá vette ezután az egyetemi tanács a cuzista diákok memoran-

dumát, amelynek legtöbb pontját visszautasították. A numerusz klauzusz kérését nem is tárgyalta az egyetemi tanács, majd elhatározta, hogy a keresztény diákszövetség jasi centrumának korábban kiadott engedélyét visszavonja, mert a keresztény diákegyesületnek aktív része van a zavargásokban.

Az egyetemi tanács ezután elhatározta, hogy már eleve elejt veszi a rendbontási kísérleteknek. Az orvosi fa-

Felháborító zsidóverések a Jasi-Bukaresti vonalon

A jasi diákok hazautazása alkalmából egyébként újra felháborító botrányok játszódtak le a vasúton. A bukaresti és csernovitzi vonalon, Marasesti és Adjud között cuzista diákok behatoltak azokba a harmadosztályú fülkébe, amelyekben zsidó utasok ültek és agyba-főbe verték őket. Két bukaresti zsidó diák: Weiszman Márku és Sufri Izrael, akiket véresre ütlegeltek, meghuzták a vészféket, mire a cuzista diákok leugráltak a vonatból és futásnak eredtek.

Még mielőtt a zsidó diákok a vészféket meghuzták volna, a cuzista diákok botokkal megverték Rubinstein romani kereskedőt és Apter hetven éves márna-

kultáson egy héttel később fognak kezdődni az előadások, mint a többi fakultásokon. Az egyetem megnyitása előtt egy nappal, vagyis január 7-én, az egyetemi tanács megint össze fog ülni, hogy a szükséges intézkedéseket megvitassák.

A cuzista diákok között az egyetemi tanács határozata nagy izgalmat keltett és elhatározták, hogy a sztrájkot a karácsonyi szünet után is folytatni fogják.

rosmegyei, borsai aggyastyánt, akinek arcába sujtottak, úgy, hogy orrát, száját előntötte a vér.

Ötezer lej büntetés a vészfékért

Az ügy egyik felháborító epizódusa, hogy a két bukaresti zsidó diákok, akik a vészféket meghuzták, kollektíve ötezer lej bírságra ítélték a vasuti hatóságok, a másik, hogy a vizsgálat vezetését Mace-laru kerületi rendőrspektor vette a kezébe, akinek fantasztikus jelentését már a putnai diákszavargásokkor felvett jegyzőkönyvekből ismerjük, amikor is a rendőrspektor ur nem átalotta megállapítani, hogy voltaképpen semmisen történt.

Hogyan utazott Szokolov Jasi városán keresztül

Megirtuk annak idején, hogy a kormány a kisenevi prefektus útján azzal a nyomatékos kéréssel fordult Szokolovhoz, hogy halassa el a Jasiba tervezett látogatását. A kormányt erre a nem mindennapi lépésre az készítette, hogy a jasi diákság elhatározta, hogy Szokolovot nem engedik be a városba és naponként háromszor járták körül a főteret „Le Szokolov! Lljen Cuza!” kiáltásokkal. A jasi főügyész e tüntetések hatása alatt olyan nyilatkozatot tett, hogy nem tudja garantálni a rend fenntartását. A kormány erre nem új ügyésről gondoskodott, aki vállalta volna a rend fenntartását, hanem rábirta Szokolovot arra, hogy ne szálljon ki Jasiban.

Erről a sulyos incidensről a Jasiban megjelenő Lumea című lap ma hozzánk érkezett száma az alábbi felháborító részleteket közli:

„Nahum Szokolov tegnap utazott ke-

resztül Jasin a bukaresti expresszrel. A jasi állomáson nagyszabása óvintézkedéseket foganatosítottak a katonaság előzönlötte a pályaudvart és szoros gyűrűt vont a vonat köré. Különös őrizetben állott a vasuti kocsi, amelyben Nahum Szokolov foglalt helyet. Dumbrava jasi rendőrkvesztor beszállt Szokolov fülkéjébe és hosszasan elbeszélgetett a cionista vezérrel. (Hogy miről beszélgettek, arról a lap nem közöl részleteket. Valószínűleg a jasi hatóságok meleg rokonszenvérlő biztositotta a rendőrkvesztor, Szokolovot). Szokolov vonatát egyébként a kisenevi kerületi rendőrspektorátus magasrangú tisztviselői kísérték, akik a vonatról adtak utasítást alantasaiknak. Három óra öt perckor erős rendőri fedezet mellett futott ki Szokolov vonata Jasiból. Így fogadták a cionista világszervezet végrehajtó bizottságának elnökét Moldova fővárosában.”

Kolozsvár vagy Temesvár

Írta: Neumann Hugó NIB-tag (Lugos)

— Hozzászólás az Uj Kelet anktájához —

A Kolozsvár vagy Temesvár kérdésben megindult hírlapi polémia a több mint egy évtizedes erdélyi cionista mozgalomban az első kísérlet arra, hogy valamely kérdésben a cionista közvélemény kikristályosodjék. Eppen ezért örömmel kell üdvözölnünk dr. Jordán Viktor cikkét, amely első ízben rázza fel a cionista lelkiismeretét és amely az első lépés az összes cionista problémák nyílt megvitatásához.

Az ebben a kérdésben eddig megjelent cikkek sajtósági tünetet mutatnak. A Kolozsvár mellett érvelő cikkek mind általános érveket hoznak fel, mint például Kolozsvár geográfiai központi fekvését, mint a hitközségek ország-részi központját, mint zsidó és politikai centrumot. Hallgatnak azonban arról amiket leginkább érdeklő kérdésekről: egy aktív és akcióképes központi vezetőségéről, egyszóval garanciáról, hogy az eddigi helyzetet megváltoztatják és a mozgalmat újból fellendítik.

A Kolozsvár vagy Temesvár kérdés nem lehet általános érvekkel eldönteni. Dr. Jordán Viktor nem azért ajánlja a központ áthelyezését, mert Temesvár általános szempontból megfelelőbb központ volna, hanem azért, mert úgy látszik nem bízik abban, hogy a mozgalom képe megváltozzék, ha a központ Kolozsváron maradna. Alkalmassabbnak találja nem Temesvárt, hanem a temesvári cionistákat arra, hogy a rég áhitott fellendülést a mozgalomba belevigyük. A kérdés tehát tulajdonképpen az: a kolozsvári vagy pedig a temesvári cionisták alkalmasabbak-e a vezetésre.

A vidéki cionisták távol a központtól csak az eredmények után ítélhetnek. A tények elég szomorúan beszélnek Kolozsvár ellen. Ha összehasonlítjuk a mozgalom mostani képével igen szomorú látvány tárul elénk. A központ ugyan arra hivatkozik, hogy a helyi csoportok nem tettek eleget kötelességüknek a központtal szemben, de ez csak részben mentheti a központ működését. Már az a körülmény, hogy a központ az összes helyi csoportok reorganizálását rendelte el, mutatja a kolozsvári KIB. működésének hiányait, hogy évekig tétlenül nézte a helyi csoportok respedését. A kolozsvári központba belefészkelte magát egy bürokratikus rendszer. Hozzájárul még ehhez az Alapok vezetőinek különös viselkedése. akik féltékenyen örködnek azon, hogy a Szövetség központja valahogy bele ne szorjon működésükbe, de akik a Szövetség egész apparátusát igénybe veszik működésükhöz. A KIB. bűnül kell még felróni az Uj Kelet kérdést el nem intézését is. Kolozsvár mellett csak egy körülmény szól: Dr. Fischer József. Ez azonban olyan súlyos körülmény, hogy egymagában eldöntheti a kérdést. Emlékezzünk csak vissza a világszervezet székhelyeire vagy akár a Zsidó Nemzeti Alap székhelyeire: mindig ott voltak ahol a vezér lakott. A központnak Kolozsvárról való elvitele tehát azt jelentené, hogy más vezért kívánunk. Minthogy pedig még azok is, akik Temesvárt kívánják központnak, ragaszkodnak Dr. Fischer Józsefhez, logikus, gel mint pedig az Alapokkal szemben is. Logikus tehát, hogy ha sikerül megszervezni az összes helyi csoportokat akkor elvégeztük a legmegfelelőbb Keren Kajemet és Keren Hajjeszod propagandát is és így elvégeztük a két alap titkárainak fő munkáját is. Ha tehát sikerülne egy megfelelő koncepcióju nagy kaliberű agilis és szervezőha a központ Kolozsváron marad, de gondoskodnunk kell rendszerváltozásról.

Ma már mindenhol a racionális gazdálkodás elve jut érvényre. Kereskedelmi és ipari vállalatok, bankok mind hatunk mi sem az eddigi be nem vált racionalizálják üzemüket. Nem marad rendszeremlék, még ha ezzel egyesek személyi érzékenységét esetleg existenciáját támadnók is meg.

Tapasztalati tény, hogy ha valahol jól működő helyi csoport van úgy az teljesíti kötelességét úgy a Szövetség-

képes szövetségi főtítkárt alkalmaznunk, aki a helyi csoportokat megszervezné, úgy nem lehet semmi akadály annak, hogy ugya fizetését mint az uti-költségét mindkét alap közösen fedezze, mert jobb és hasznosabb propagandát úgy sem tudna a két alap kifejteni, mint a milyen a helyi csoportok helyes megszervezése. Ha azonban a Szövetség főtítkára elvégzi a két alap titkárainak legfőbb munkáját akkor a két titkári állás feleslegessé válik és így a két alapot tulajdonképpen újabb költség nem terhelné. A főtítkár mellé még egy irodavezetőt kell alkalmaznunk, aki úgy a Szövetség mint pedig az Alapok adminisztrációját vezetné. Tehát két ember helyett más két ember dolgozna. Az Alapok természetesen megtartják féltékenyen őrzött de téve-

sen értelmezett önállóságukat. A különbség csak az, hogy az egyes emberek munkabírását racionálisabban kihasználjuk.

Az egyik cikkő gúnyosan megjegyzi, hogy ha a főtítkár mindhárom szervezet érdekében dolgozna, akkor egyik nap megjelenik a Szövetség, másnap a Keren Kajemet harmadnap K. H. köntösében. Eppen az a hiba, hogy még mindig három különböző dolognak tartják a három szervezetet és nem egy egy ség három megnyilvánulásának.

E rendszerváltozás következtében elsősorban tehermentesítve volna az elnök. Ott lesz mellette a Szövetség agilis főtítkára, aki az egész propagandát intézni fogja. De tehermentesíti e rendszer a Szövetséget hiábavaló kiadásoktól is és módot nyújt neki arra, hogy

a csoportokból a sikeres reorganizáció után valószínűleg pontosabban befolyó hozzájárulásokat produktív célokra fordítsa. (Cionista hetilap, héber tanítók).

A rendszerváltozás szigorúan megköveteli egy olyan KIB. összeállítását, amely az elnököt és a főtítkár működésében hathatósan támogassa. A KIB. minden tagja tartozik valamely részort előadója lenni. Nem megtiszteltetés, hanem munkát kell jelentsen a KIB. tagja lenni.

A Kolozsvár vagy Temesvár kérdést döntse el az, hogy állítsunk egy megfelelő főtítkárt a Szövetség és az Alapok propagandájának élére, állítsunk össze egy munkaképes KIB.-et, amely hajtsa végre a rendszerváltozást és akkor nem fog többé vita tárgya lenni: Kolozsvár vagy Temesvár.

„Könnyen katasztrófára vezethet az antiszemita agitáció, ha idejében meg nem fékezik“

Rascanu egyetemi tanár a jassii bűnösök példás megbüntetését követelte a kamarában

Bucuresti-Bukarest, december 23. (Az Uj Kelet tudósítójától). Vasárnapi számbunkban megemlékeztünk arról a bátorhangu felszólalásról, melyet Rascanu professzor, a jassii egyetem kiváló tanára tartott a legutóbbi jassii diákzavargások ellen, Rascanu, akit a nemzeti parasztpárt listáján választottak be a parlamentbe, ismeretesen egyik szenvedő áldozata volt a tüntető diákoknak, akik megakadályozták abban, hogy előadását megtartsa. Alább közöljük gyorsírói jegyzetek alapján Rascanu professzor felszólalását, amely rendkívül mély hatást gyakorolt az egész képviselőháza:

Antiszemita terror a főváros kellő közepén

— Van szerencsém a kormány tudomására hozni, — kezdette beszédét Rascanu, — hogy a jassii egyetemen kirobbant az antiszemita agitációk minden látszat szerint tovább folynak és nyilván arra törekednek, hogy visszaidézzék a terrornak azt a korszakát, amely a liberális és avarészkanus kormány alatt nehezdedt a zsidó lakosságra. Epen tegnap este a főváros kellő közepében voltam szemtanúja egy hasonló jelenetnek. Egy

csoport diák, — akik közé gyanus egyének is keveredtek, — órákon keresztül terrorizált egy szakasz esendőrt, amely a Nemzeti Színház bejáratát őrizte. A diákok vadul és izléstelenül kiabáltak és a meglehetősen kisszámú karhatalmat botokkal és fegyverekkel fenyegették.

— Ezek az anarohikus mozgalmak, amelyeket az elmúlt kormányok alatt politikai manőverek céljaira használtak fel és amelyeket a szigoranca támogatásával a vezetők hallgatóságos beleegyezésével agent provokátorok szerveztek meg — a nagyváradi vandálistusban kulmináltak, amely megpecsételte a liberálisoknak a zsidó lakossággal szembeni pervez magatartását. Azok a válaszok, amelyeket a kormány nevében Madgearu és Costachescu miniszterek adtak, a Zsidó Parlament Klub képviselőjének interpellációjára, csupán az interpelláló zsidó képviselőnek azon bejelentésére vonatkoztak, amelyben agent provokatórként egy jassii egyetemi tanárt régi és közismert antiszemita agitátort leplezett le.

— Az agent provokátorok sokan vannak. Résztint az antiszemita mentalitásban keresendők, amely pszichozisként még

azokra is áttérjedt, akik felelős pozíciókat töltenek be. Másrészt azonban a liberális és avarészkanus pártokban keresendők, miután ezen a pártok szokásos taktikájuknak megfelelően érdekeikért semmilyen vállalkozástól nem riadnak vissza.

Tekintettel az ország lakosságának általános elégedetlenségére, amely elkerülhetetlen ebben az előző kormányoktól örökölt, borzalmas gazdasági krízisben és amelyet frasztkus intézkedésekkel kellet súlyosbitanunk, — tekintettel azokra a régen várt szankciókra, amelyeket mégsem alkalmaztunk, ezek az agitációk könnyen katasztrófához vezethetnek. Reális intézkedésekre van elengedhetetlen szükség ahoz, hogy hasonló zavargások megelőzhetőek legyenek és hogy az agitáció ne öltson olyan méreteket, aminőket a mozgalom kezdeményezői remélnek. A bűnösöket szigorúan meg kell büntetni, nehogy azt a látszatot keltse, mintha a régi engedékenység a nemzeti paraszti parasztpárti kormány alatt is elfordulhat.

Kívánom, hogy a tények cáfoljanak meg engem és hogy a legutóbbi eltvelyedés ne legyen — az első!

Egy elloptott zöld télikabát vezette rá a rendőrséget egy három leányból álló tolvajtársaság nyomára

A társaság egyik tagja sajnálta eladni a szép kabátot, magára vette és így találkozott a kabát tulajdonosával

Cluj-Kolozsvár, dec. 23. (Az Uj Kelet tudósítójától). Három fiatal leányt tartóztatott ma le a kolozsvári rendőrség. Boros Ibolya, Boros Margit és Bükösi Erzsébet hónapokkal ezelőt elhatározták, hogy szakítanak a becsületes, de nehéz munkával és lopással fogják előteremteni a

mindennapi élet feltételeit. Működésük területét a negyedik kerület környékét szemelték ki. Az új foglalkozás csakugyan bevált, orgadára is találtak Balogh Rebeka személyében, aki az összes lopott holmit megvásárolta. A három leány több, mint három hónapig zavartalanul üzhette

a lopást. A Ferenc József ut csaknem minden házába ellátogattak naponta és minden este a „számadás“ órájára szép mennyiségű lopott holmit hordottak össze. Már egészen megkedvelték az új mesterséget, ma azonban a véletlen a rendőrség kezére játszotta őket. Boros Ibolya a múlt héten besurrant Visan Mária kolozsvári diáklány lakására és ellopta vadonatúj zöld télikabátját. Boros Ibolya sajnálta eladni a szép kabátot az orgadának és magára öltötte. Ma reggel, amint a Wesselényi Miklós utcán haladt Visan Mária, a tolvaj leányon megpillantotta eltűnt kabátját. Megszólította a leányt, aki azonban erőleesen tiltakozott a lopás vádjá ellen, ugyanekkor igyekezett mielőbb megszabadulni a diáklánytól. Ez azonban nem sikerült, mert Visan Mária követelte, hogy kísérje őt a rendőrségre. Boros Ibolya itt azt mondotta, hogy a kabátot egy ócskástól vásárolta. A keresztkérdések tüzeben azonban zavarba jött. A valóság során a rendőrség gyanuja egyre növekedett és heidézte Boros Ibolya barát-nőjét Bükösi Erzsébetet is, aki ijedtében vallani kezdett. Csakhamar kibontakozott az a hatalmas bűlajstrom, mely Boros Ibolyát testvérét Boros Margitot és Bükösi Erzsébetet terheli. A rendőrség felkutatva a lányok, valamint az orgadala lakásait, ahonnan egy egész szekér holmit szállítottak el a negyedik kerületi rendőrségre. A megtalált lopott holmik nagy halmaza több, mint ötvenezer lej értéket képviselnek. Ez azonban csak egy része annak, amit a három leány az utóbbi hónapok folyamán összelopott. A rendőrség most sorra jelentkezik a Ferenc József utca környékéről a lakók, hogy ellopott holmijukat visszakapják.

Karácsonyi ajándékknak

harisnyát, keztyűt, zsebkendőt, téli alsóruházatot, kötött mellényt és pullover-t csak

SIPOS

vegyenek.

CLUJ, Calea Regele Ferdinand 8. szám.

Hirdessen az „UJ KELET“-ben

Csuf

A tegnapi szava

Hilferding pénz

Berlin, decem

dás és a nemz

diadalát jel

száiban uya

népszavazás

melny vád alá

helyeztetni s

amely nevezett

„Volksbe

genbergék in

ditóral a Young

terv

Tudvalevő

h

annyt el tudak

vazást a német

népszavazás

ered

most, a második

az egész világ

gyobb érdeklőd

nére, hogy majd

tett venni Huug

csődjét.

A csőd tényleg

tegnap lézajlott

begehrenakció

zódott.

Az egész orszá

és félmillió szá

vád alá helyez

összes szavazás

három és félszáz

mind

Tekintettel arra,

nek a győzelem

szavazatra lett

vo dotti őt és félm

lenti, hogy a You

lépésének immár

s a német korm

sének ábrándja

a dalmába sorozó

A népszavazás

jelentések a biro

szébből még nem

függetlenül is

Huggenbergék a

leadott szavazat

megbukott.

A Huggenberg

örömébe azonban

német pénzügyi

sak, a birodalmi

ürült,

gonadozott szépség új ápolószereiről

volt szó, amidőn a napokban egy kis reitvényt adtunk fel Ennek megfajtásra.
A Rouge et Noir, hölgyeim, a kozmetika legújabb vívmánya, sőt még több is ennél: Rouge et Noir az illatelmény lélektanának az eredményein alapszik.
Életünk hölgyeim, már nem olyan egyszerű többé. Régenie egyedül érzés után székesegyházakat építettek, ma azonban az illatszereket az orvos, a vegyész és a pszichológus segítségével komponálják.
Ennek ellenére a Rouge et Noir illatának álommeséjében senki sem sejtí annak a munkának a nagyságát és nehézségét amely megalkotását megelőzte.

Eau de Cologne-Parfum-Poudre-Creme
Csakis eredeti csomagolásban

Elképzeltetlen kelleme megfajtásában részeseül a "Rouge et Noir" cikkek vásárlásánál. Érdelklődjék az Őra illatszerezésénél aki készséggel szolgál felvilágosítással.

Csufos kudarcral végződött Huggenbergék népszavazási akciója

A tegnapi szavazáson mindössze öt és fél millió szavazatot adtak le a kormány vád alá helyezése mellett Hilferding pénzügyminiszter beadta lemondását. Hindenburg vissza akar vonulni. Elhalasztották a kormánykrisis megoldását

Berlin, december 23. A német haladás és a nemzetközi béke híveinek nagy diadalát jelenti a tegnapi nap. Németországban ugyanis tegnap folyt le az a népszavazás, melynek a német kormány vád alá helyezése ügyében kellett döntenie s amely népszavazást, az úgynevezett „Volksbegehren” akcióit Huggenbergék indították meg, hogy ezáltal a Young-tervezetet megbuktassák.
Tudvalevő, hogy Huggenbergék annyit el tudtak érni, hogy a népszavazást a német kormány elrendelje. E népszavazás eredményét különösen most, a második hági konferencia előtt, az egész világ közvéleménye a legnagyobb érdeklődéssel várta, annak elle nére, hogy majdnem bizonyosra lehetett venni Huggenbergék akciójának csődjét.

A csőd tényleg be is következett. A tegnapi lezajlott népszavazás a Volksbegehren akció csufos kudarcával végződött.

Az egész országban mindössze öt és félmillió szavazatot adtak le a vád alá helyezés mellett, ami az összes szavazásra jogosultak tízhárom és félszázalékának felel meg mindössze.

Tekintettel arra, hogy Huggenbergéknek a győzelemhez husz és félmillió szavazatra lett volna szükségük: a leadott öt és félmillió szavazatot azt jelenti, hogy a Young-tervezet hatályba lépésének immár semmi akadálya nincs s a német kormány vád alá helyezésének ábrándja a fantasztikumok birodalmába sorozódik be:

A népszavazás eredményéről szóló jelentések a birodalom egyharmad részéből még nem érkeztek be, de ettől függetlenül is megállapítható, hogy Huggenbergék akciója már az eddig leadott szavazatok szerint is teljesen megbukott.

A Huggenberg-akció megbukásának öröme azonban öröm is vegyül. A német pénzügyi viszonyok olyan súlyosak, a birodalmi kincstár annyira kiürült,

hogy a tisztviselők januári fizetésének kiutalása is nagy gondot okoz a kormánynak. Ez az oka annak is, hogy Hilferding pénzügyminiszter Müller-Franken kancellárnak beadta lemondását.

Hilferding a német szocialista párt radikális szárnyának egyik vezető egyénisége, akit a német nagybankok, me-

lőtték szimpátiával a pénzügyminiszteri lyek ellen elszánt harcot folytatott, nem székben. Tekintettel arra, hogy a német kormánynak gyors rendkívüli kölcsön folyósításának fejében Hilferding távozását követelték. A szocialista párt és a támogató polgári pártok között különben is számos kérdésben olyan élesen kiéleződött a helyzet, hogy a kor-

A mármarosí nyomor orvoslását sürgette Fischer József a kamarában

Fischer József dr. Lázár Illés mármarosí képviselővel együttesen interpellálni fog a sorozási revízió áldozatai érdekében

Bucuresti-Bukarest, december 23. (Az Uj Kelet tud.) Fischer József dr. országgyűlési képviselő az elmúlt héten bejelentette a parlamentbe, hogy megfogja interpellálni a kormányt a mármarosí nyomor kérdésében. Ugyanakkor Fischer József dr. rámutatott arra, hogy a katonai szolgálat alól felmentett mármarosí fiatalemberek bevonulása alkalmával milyen súlyos igazságtalanságok történtek. Fischer József dr. most gyűjti egybe a statisztikai adatokat, amelyek interpellációját alá fogják támasztani és amelyek megdöbbentő képet nyújtanak Mármaros borzalmas nyomoráról. Fischer József dr. interpellációjával kapcsolatban, amelyhez a mármarosí nemzeti paraszt párti képviselők is csatlakoztak a következőket mondotta munkatársainknak:

Átmeneti intézkedéssel nem lehet segíteni a mármarosí nyomorban

Mármaros nyomora ügyében mármarosí képviselő társaim már többször felszólaltak. Feltárták azt az irtózatos válságot, amellyel Mármaros lakossága küzd és igyekeztek rábírni s kormányt arra, hogy tegye meg a szükséges intézkedéseket e nyomor enyhítésére. A kormány valóban gondot fordít Mármarosra, az eddigi intézkedések azonban távolról sem voltak alkalmasak arra, hogy tartós javulást hozzanak Mármaros siralmas helyzetére.

Az inséges megyék részére kiutalt élelmiszerekből, vetőmagvakból Mármarosnak is jutott ugyan, ami időlegesen enyhítette a helyzetet. Elfajta átmeneti intézkedésekkel azonban nem lehet változtatni Mármaros helyzetén. Mármaros krisisének oka elsősorban a munkanélküliségben keresendő és a nyomor és éhínség csak úgy lesz megszüntethető ha a munkanélküliség elinimálására történnek meg a szükséges intézkedések.

A mármarosí képviselők együttes akciójának sikere

Mint ismeretes, Mármaros gazdaságilag teljesen izolálta földrajzi fekvése és azok az intézkedések, amelyek Cseh-szlovákiához csatolták gazdasági hinterlandját. Az izoláltság megszüntetése érdekében dr. Lázár Illés képviselőtársam kezdeményezésére az összes mármarosí képviselők és szenátorok akciót indítottak és ez az akció teljes sikerrel végződött. Lengyelországgal kötött konvenció értelmében peiage létesítésével sikerült közvetlen közlekedési kapcsolatot teremteni Mármaros és Bukovina között.

Ez azonban önmagában nem oldja meg Mármaros problémáját, legfeljebb egy lépést jelent a helyzet enyhítése felé. A nyomor csak úgy szűnethető meg, ha lehetővé tesszük a lakosság nagyrészének, hogy ösfoglalkozását, az erdőtermelést gyakorolhassa. Ez a kérdés már régóta foglalkoztatja nemcsak Mármaros képviselőit, hanem a felsőbb politikai köröket is. Beszédes bizonyítéka ennek az az interpelláció, amelyet Maniu jelenlegi miniszterelnök intézett 1927 decemberében az igazságügyi és földmívelésügyi miniszterekhez. Az interpellációban, amely annak idején hatalmas visszhangra talált az egész országban, Maniu Gyula a felsővisí földbirtokosságok kisajátításával és felosztásával kapcsolatos legfelsőbb bírósági határozatot tette szóvá és az interpelláció eredményeképpen bizottságot küldtek ki Mármarosba a szükséges intézkedések megállapítására. Azóta nem történtek érdemleges intézkedések. Az érdekeltek száza kerestek fel ebben az ügyben s épen az általános munkanélküliségre hivatkozva sürgették az ügy előbbvitelét.

Aki csak távolról is ismeri ezt a kérdést, az tudja, hogy a legellentétebb egyéni és közérdekek szálai bogozódnak ebben a kérdésben, úgy hogy tisztán

mánykrisis bekövetkezése elkerülhetetlen.

Hogy a kormány egyelőre mégsem távozik el helyéről, annak egyetlen oka az, hogy a hági konferencián mégis ennek a kormánynak kell képviselnie Németországot, mint amelyik létrehozta és aláírta a Young-tervezetet.

Fokozza a kormánykrisis lehetőségét az a körülmény is, hogy Hindenburg elnök visszavonulásra gondol s a polgári pártok ebben az esetben Schachtot, a Birodalmi Bank elnökét szeretnék a köztársasági elnöki székbe juttatni,

ami ellen természetesen a szocialisták teljes erővel fogják felvenni a harcot.

Hilferding lemondásával egyidejűleg a birodalmi gyűlés szocialdemokrata parlamenti frakciója foglalkozott Hilferding birodalmi pénzügyminiszter lemondásával és azt a határozatot hozta Müller-Franken tudomására, hogy a párt továbbra is igényt tart a birodalmi pénzügyminiszteri állásra. A parlamenti frakció tagjai dr. Hertz eddigi frakciótitkárt hozták a miniszterségre javaslatba. Hilferding távozásával egyébként elhárul a német birodalmi kormány utjából az a nehézség, hogy a nagybankok folyósítsák számára a legszükségesebb kifizetésekre szükséges rendkívüli kölcsönt. A szocialisták és a polgári pártok közötti ellentét is — legalábbis a hági konferencia befejezéséig — bizonyos nyugalmi ponthoz érkezett, amennyiben a birodalmi gyűlés mai hajnali ülésében harmadik olvasásban fogadta el az átmeneti időre szükséges rendkívüli kölcsön felvételét célzó javaslatot. A javaslatot kétszázötvenöt szavazattal fogadták el százharmincegy ellenében.

Németországban tehát a politikai helyzet ismét súlyos és a krisis atmoszférájával telített. Nagyon valószínű, hogy a hági konferencia lezajlása és a Young-tervezet államközi ratifikációi után a német kormányválság mai lapangó formája nyíltá és súlyossá lesz.

látni ma már az objektív bíráló is alig tud. De minden érdek fölött áll az, hogy a mármarosí éhezők munkához és kenyérhez juszanak. Ezért, anélkül, hogy a problémának más vonatkozásait érinteni akarnám főképen erre a szempontra akarom a kormány figyelmét felhívni és olyan gyakorlati intézkedéseket sürgetni, amelyek lehetővé tesszik egy a visí, mint a többi erdők rendszeres kitermelését. Most beköszöntött tél a legszörnyűbb nélkülözések között találja ennek a szerencsétlen országrésznek lakosságát és nemcsak politikai, de szociális és emberi kötelesség biztosítani a betevő falatot Mármaros éhező családjainak.

Interpelláció a sorozási revízió áldozatai érdekében

S hogyan áll a katonai szolgálatra a revízió során behívott katonák ügye, — kérdeztük dr. Fischer Józseftől.

Mármarosban és a környező mezőkben tartott revízió alapján behívott ifjak ügyében néhány nappal ezelőtt Bilíu Dancus mármarosí képviselő interviált a honvédelmi miniszternél, rámutatva arra, hogy a sorozó orvosok ellen megindított hadbírósi eljárás büntetendő cselekmény hiányában felmentéssel végződött, tehát semmiféle visszaélés a sorozások alkalmával nem történt. A hadügyminiszter nem adott kielégítő választ, így nem marad más hátra, mint a parlament fóruma elé vinni a kérdést. Még az interpelláció előterjesztése előtt tárgyalni fogok a hadügyminiszterrel ebben a kérdésben és nem tartom kizártnak, hogy a hadügyminiszter eddigi merev álláspontján enyhíteni fog. Dr. Lázár Illés mármarosí kormánypárti képviselő velem egyidejűleg fogja interpellációját a fenti kérdésekben elmondani. Az interpellációhoz szükséges adatok kiegészítése végett egyébként január folyamán a Mármarosba utazom.

legjobb pezsgó

Megkezdődött a törvényhozó testületek karácsonyi szünete

A parlament megszavazta a költségvetést és Madgearu pénzügyi törvényeit

Január 20-ikáig elnapolták a parlamentet

Bucuresti-Bukarest, december 23. A kamara vasárnap tartott ülésén az egyes költségvetéseit tárgyalta. Először a hadügyi költségvetés került sorra amelynél Pamfil Secariu a brassói repülőgépgyárral kötött szerződés iránt érdeklődött.

Cihoski tábornok hadügyminiszter válaszában kijelentette, hogy erről az ügyről majd egy interpelláció kapcsán fog felvilágosításokkal szolgálni.

A kamara ezután megszavazta a hadügyi, majd vita nélkül a pénzügyi és belügyi költségvetéseket.

A közoktatásiügyi tárcával Seicariu közzönetet mond a kormányának a tantestület irányában tanúsított jóakarataért, Hanes pedig Costachescu miniszter iránt fejezi ki a tanárok és tanítók háláját.

Iorga professor nem tartja helyesnek, hogy a parlament tribünjéről olyan felhívások hangzanak el, mintha a tanárok és tanítók teljesen ki lennének elégítve.

Madgearu pénzügyminiszter megállapítja, hogy a testületek kongresszusán a politika volt a vezérlő motívum, ez tulzott igények követelésére készítette a kongresszistákat.

Iorga azt kétségbevonja, a mozgalom vezetői nem politikusok és nem vádolhatók azzal, hogy egyes pártok szolgálataiba szegődtek. Ok a tantestület ügyét szolgálják.

Costachescu miniszter hangsúlyozza, hogy a kormány megtett minden lehető ennél tovább most nem lehet.

A kamara ezután megszavazta egy a közoktatásiügyi, mint a földművelésügyi és külügyi büdzsét.

A munkaügyi és egészségügyi tárcánál Pamfil Seicariu kifogásolja, hogy a bukaresti színházak szubvenciója túlságos a vidékiekkel szemben.

Mirescu szocialista a munkanélküli segélyre nem lát előirányzatot a költségvetésben.

Raducanu miniszter utóbbi kérdésre kijelenti, hogy a munkanélküli segélyt rendkívüli hitelekkel fogják folyósítani. Ami a színházakat illeti a kormány bizonyos terheket örökölt, amelyeket még nem lehetett likvidálni.

A ház megszavazta azt a költségvetést is, majd vita nélkül elfogadják a miniszterelnökségi, az ipar és kereskedelemügyi minisztérium, továbbá a közlekedésügyi és közmunkaügyi tárcák költségvetéseit is.

A CFR autonóm-büdzséjéről Jumanca szocialista kérdezi, miért fizetnek az államvasutak 15000 lejt egy vagon szénért, amikor Lengyelországban sokkal olcsóbban lehetne szénat kapni.

Madgearu pénzügyminiszter válaszában megállapítja, hogy a CFR új igazgatósága jelentékenyen leszállította a belföldi szén vételárát.

A kamara megszavazta ezt a költségvetést is és ezzel befejezte a költségvetési vitát. Végül megszavazták Buzdugan régens özvegyének nyugdíjáról vonatkozó javaslatát.

Pop Csicsó elnök boldog ünnepe

ket kíván a kamara tagjainak és annak bejelentésével, hogy a legközelebbi ülést január 20-án fogják megtartani, az ülést bezárta.

A szenátus tegnap megszavazta Madgearu adótörvényeit, amelyek közül a szellemi foglalkozásuak adójáról szóló javaslatnál a pénzügyminiszter két módosítást terjesztett elő, az egyik szerint a szabadfoglalkozásuak pályájuk első három évében minimális adót fognak csak fizetni, a másik szerint a családi szabadfoglalkozásuak adókedvezményben részesülnek. Bejelentette még a miniszter az új épületekre vonatkozó

egyes adókedvezményt, az eddigi 5 év helyett 10 év fog szólni, ami hivatva lesz az építkezési kedvet fokozni.

A szenátus délutáni ülésen Mircea mérmők egyik prágai lapban Románia ellen megjelent támadást teszi szóvá.

Mironescu külügyminiszter kifejti, hogy meg fogja vizsgáltatni az ügyet, annyit azonban máris közölhet, hogy követségeinknek nem áll módjában minden egyes hírlapi cikkre cáfolatot közzétenni.

A szenátus ezután megszavazta a költségvetéseket is nagyobb vita nélkül, majd a többi kisebb törvényjavaslatot,

A király születésnapján rendezendő ünnepek alkalomával akarták elkövetni sorozatos merényleteiket a horvát terroristák

A robbanószereket szállító sofőr volt a denunciáns. Maceket is letartóztatták, de szabadon engedték. Egy letartóztatott ezredes öngyilkosságot követelt el

Zágráb, december 23. A horvát terroristák bombamerénylet kísérleteiről a rendőrség most már tiszta képet szerzett magának. A terroristák a horvát városok hódoló küldöttségeinek vonata és az Espanade szállóban rendezett bál, valamint a főtemplomban megtartott ünnepi istentiszteleten akarták merényleteiket elkövetni, hogy a király születésnapján rendezett ünnepek bensőségét

és zavartalan lefolyását megakadályozzák. Az összeesküvést a robbanószereket szállító autó sofőre fedezte fel a rendőrség előtt. A főbűnösök már mindannyian rendőri őrizetben vannak. Rövid időre letartóztatták Macek volt horvát parasztpárti vezért is. A rendőrség a letartóztatottak vallása alapján megállapította a főbűnösöket, kik között Francics kereskedő, Ban kereskedelmi alkalmazott,

Legszebb karácsonyi ajándék a

Kotta és könyv.

Nádor, Rózsavölgyi, Bárd és Moravetz albumok, valamint más díszalbumok, operák, klasszikus darabok és slágerek legnagyobb raktára és legolcsóbb ár.

Képes meséskönyvek

és ifjúsági iratok óriási választékban kaphatók.

Most vegyen kottát és könyvet, hogy esetleg még ideje legyen kicserélni. Minden vevő 2 ingyen kottát kap.

Király János

zenemű és könyvkereskedésében Cluj.

mire Bratu elnök jókívánságai fejezte ki, január 20-ig elnapolta a tanácskozássokat.

A könyvelők egyesülete újból kérte a pénzügyminisztert, hogy mentesítsék őket az adó-felelősségtől

A szabadfoglalkozásuak a miniszterelnöknél is intervenáltak az adóprés ellen

Bucuresti-Bukarest, december 23. Tegnap reggel a szabadfoglalkozásuak egyesületének elnöke, Petrovici jelent meg egy küldöttség élén Madgearu pénzügyminiszternél, akitől a szabadfoglalkozásuak megadóztatására vonatkozó törvény módosítását kérték.

Az intervenció során Madgearu hozzájárult ahhoz, hogy hatvan ezer lejes házbéreknél a szabadfoglalkozásuak csupán harmincezer lej után adóztassák meg, a törvényjavaslatsban foglalt feltételek szerint. A megadóztatásnál a globális adót fogják figyelembe venni, valamint a család fenntartásához szükséges összegeket. A szabadfoglalkozásuak ezenkívül szabadketet kapnak arra nézve, hogy válasznak a megadóztatás két módja között. E két mód a következő:

1., A megadóztatás történhetik vagy az illető szabadfoglalkozásuán egyén által tett adóvallomása szerint,

2., vagy a minimális megadóztatás alapján.

Madgearu egyébként kijelentette, hogy az új adótörvényvel egy évig fognak kísérletezni, hogy megállapítsák: milyen eredménnyel fog járni. Végül kijelentette, hogy a fentieknél több koncessziót nem adhat, mert ez a szabadfoglalkozásuak privilegizálását jelentené.

A küldöttség tagjai ezután kijelentették, hogy ami a házbérek illeti, amelyet a szabadfoglalkozásuak megadóztatásánál figyelembe vettek: vegye figyelembe a miniszter, hogy Bukarestben vannak olyan ügyvédek, akik kénytelenek drága lakást tartani, mert másfelét nem kaptak ezzel szemben kénytelenek valóságos koldulni menni a vidéki ügyvédi kamarához, hogy különböző segélyek révén nagynehezen fenntartsák magukat.

A szabadfoglalkozásuakon kívül a könyvelők küldöttsége is felkereste Madgearu pénzügyminisztert, akitől az adóeltitkolásról szóló törvény nyolcadik szakaszában foglalt szankciók módosítását kérték. A könyvelők hangoztatták annak tartha-

talanságát, hogy az üzleti könyvekben előforduló tévedések miatt főnökeikkel szemben őket teszik felelőssé. Ezt a szakaszt annál is inkább módosítani kell, mert vannak olyan iratok a kereskedelmi életben, amelyekről a könyvelő nem tudhat, amelyeknek létezéséről csak a főnök tud. Különböző is sértő és megalázó ügy főnökre, mint a könyvelőre nézve, hogy a könyvelő szerepe valósággal kémskedésre irányuljon. Hangoztatták még a könyvelők, hogy vannak fővárosi vállalatok, melyeknek a vidéken számos fiókintézetei vannak s ezeknek a fiókintézeteknek a könyvvezetésért a központi főkönyvelő nem vállalhat felelősséget. Mindezeket figyelembe véve, a könyvelők azt kérték, hogy a könyvelők ne legyenek felelősek a vállalatért az adóhivatalokkal szemben, amikor a könyvelő csak a rendelkezésére bocsátott adatok szerint végezheti a könyvelést.

Hirdessen az Uj Keletben

Minden vevőnek érdeke, hogy karácsonyi ajándék-nak 24 drb. garantált minőségű Alpaca evőeszköz-t vegyen 888 leiert

Moskovits és Társánál Cluj, főpostával szemben.

ZSIDÓ

Sómér-szerzőmérmozgalomról hallottunk. Tadj apacsingos, rövidtűl akik buzgón és tlyezik ki a KKL nek, ha valaki e mert ez náluk s zket minden sz zsidó rendezvénye a táborukban, hog szalmán alszanak, deu évben vagy hogy ok a Jövő, rtygafakadás,

Aki azonban be gignézi a falskon végig hallgatja vitába egyeledik fogja megállapitan Ok az egészsége a Mult és nem Gondolkozásuk és és határtalan ere Héberül tanulnak héberül gondolkozn amiből azonban zsidó és világirodalm nemlet. Mindezt hanem egészen spe Nagy emberi probl viták végén a konvergálnak. Leg csak a Hachsara és oldásával a napok mérkonferencia fog

Most a sómérok Mint ahogy hirdeti etet. Mint értesül nemében. Felntő sone lani, költőket, zene a szó legzorosabb e A nagy érdeklő ható szerzői est f. 1/9-kor, a Kat. lesz megtartva.

Az első erdélyi avatása Désen. E baton este tartja nuka-estély keret és zászlószentelés Britk Trumpeldo Ennek az ünnepe ják az első erdély esküt, amelynek ler Mátyás ko végezni. Az estély Uj Kelet felelős gusa fogja bevez Hegyi Lili op zonetet fog előz riska zongorakise ger Ernő elszava a „Chanuka-est” e set, végül Virágy oper tagja zsidó d Weisz Ilus zong mellett. Az estély baton este 9 órak vármegyeháza diszerte élénk érdekl Másnap, december után 4 órakor a d gyermektagjai ren lar chanukaünnep deime a héber ov dítva. A műsoron számok szerepelnek

A zsidó tanoncot ünnepe. A koloz folyó hó 26-án d. u ségeiben (Str. Paris rendez. Ez alkalommal shall, akinek a nevére neveztek el — emléknak a figyelmét, ak iránt érdeklődéssel vünnepségen részt veg vetkező: 1. Chanukai g Marshall emléke: ta igazgató. 3. Versek, f zes Olga, 4. Vonós n Dr. Holló—Eichner) Frug: A kehely, szav 6. Az otthon feladata otthon igazgatója, M tanoncok meguzsonná zottságunk rendez.

Das bewegte Let schwantz. Ilya Ehre zsidótárgya regénye. A könyvosztályában.

Karácsonyi ajándéktárgyak

Casetták Illatszerek Permetezők Asztali üveg garnitúrák

1000 drb. SZERENCSE-CSONAG ajándéknak 40 leitől felfebb

Kőlnivizek Szappanok Rózsa Royal drogeria Cluj-Kolozsvár Főtér 26

ZSIDÓ KÖZÉLET

Sómér-szerzői est. A sómérokról és a sómérmozgalomról általában sok jót és szépet hallottunk. Tudjuk azt, hogy ők azok az apacsingos, rövidnadrágos, ilju zsidóemberek, akik buzgón és fáradhatatlanul ütik és helyezik ki a KKL, perselyeket és megsértődnek, ha valaki ezért egy dicséret szót emel, mert ez náluk szent kötelesség. Ott láttuk őket minden meetingen és minden nagyobb zsidó rendezvényen, tudjuk, mert ott voltunk a táborukban, hogy 3 héig szabad ég alatt szalmán alszanak, maguk főztjét eszik, minden évben vagy háromszázán és tudjuk jól, hogy ők a Jövő, az erőteljes, életerős, zsidó rügyfakadás.

Aki azonban betekint az otthonukba, végignézi a falakon levő feliratokat és képeket, végig hallgatja a gyűléseiket, társalgásba vitába egyeledik velük, az a következőket fogja megállapítani:

Ők az egészséges, izmos újgeneráció. Nem a Mult és nem a jövő, hanem a Jelen! Gondolkodásuk és kulturájuk, szívós akarásuk és határtalan erei Hitük ezt bizonyítják. Héberül tanulnak (sokan már beszélnék) és héberül gondolkodnak. Cionizmust tanítanak, amiből azonban kikapcsolják a pártpolitikát, zsidó és világirodalmat, zsidó és világtörténelmet. Mindezt pedig nem iskolanyelven, hanem egészen speciális „sóméri“ módszerrel. Nagy emberi problémákat vitatnak meg, mely viták végén a vélemények mindig csak konvergálnak. Legszentebb témájuk azonban csak a Hachszara és az Alija, melynek megoldásával a napokban megtartandó nagy sómérkonferencia fog bővebben foglalkozni.

Most a sómérok szerzői estet rendeznek. Mint ahogy hirdetik: *demonstratív szerzői estet*. Mint értesülünk páratlan lesz a maga nemében. Felöltött sómérémbereket fogunk hallani, költőket, zeneszerzőket és művészeket, a szó legszorosabb értelmében.

A nagy érdeklődésre joggal számot tartható szerzői est f. hó 29-én vasárnap este 7/9-kor, a Kat. Gimnázium dísztermében lesz megtartva.

Az első erdélyi Brith Trumpeldor felavatása Décsen. December 28-án, szombaton este tartja meg műsoros chanuka-estély keretében avatóünnepélyét és zászlószentelési ünnepélyét a dési Brith Trumpeldor ifjúsági egyesület. Ennek az ünnepségnek a keretében fogják az első erdélyi Bétárok letenni az eskü, amelynek szertartását dr. Eisler Mátyás kolozsvári főrabbi fogja végezni. Az estélyt Jámbor Ferenc, az Új Kelet felelős szerkesztőjének prologusa fogja bevezetni. dr. Vértessné Hegyi Lili operatőrnő két szonettet fog előadni Gottlieb Mariska zongorakísérettel. Weinberger Ernő elszavalja Csemichovszkától a „Chanuka-est“ című nagyhatású verset, végül Virág Lajos, a bécsi Volksoper tagja zsidó dalokat fog énekelni Weisz Ilus zongoratanárnő kísérete mellett. Az estélyt iránt, amely szombaton este 9 órakor kezdődik a dési vármegyeháza dísztermében, ország-szerte élénk érdeklődés nyilvánul meg. Másnap, december 29-én, vasárnap délután 4 órakor a dési Brith Trumpeldor gyermektagjai rendeznek bájos műsorral chanukaünnepélyt, amelynek jövendőre a héber óvoda javára lesz fordítva. A műsoron kizárólag gyermekszámok szerepelnek.

A zsidó tanoncotthon Louis Marshall ünnepélye. A kolozsvári zsidó tanoncotthon folyó hó 26. a. d. u 5 órai kezdettel, helyiségében (Str. Paris 36.) avató ünnepséget rendez. Ez alkalommal helyezi el Louis Marshall, akinek a nevével otthonunkat ujabban neveztük el — emléktábláját. Felhívjuk azoknak a figyelmét, akik a produktív munka iránt érdeklődéssel viseltetnek, hogy ezen az ünnepségen részt vegyenek. A műsor a következő: 1. Chanukai gyertyagyújtás. 2. Louis Marshall emléke: tartja Diamant I. vezérigazgató. 3. Versek, felolvassa a szerző: Mózes Olga. 4. Vonós négyes (Lakatos-Schul, Dr. Holló-Eichner) Dvorak: Andante. 5. Prág: A kehegy, szavalja Kusztos S. tanonc. 6. Az otthon feladata, ismerteti Löbl I., az otthon igazgatója. Műsorunkat megelőzi a tanoncok megszónáztatása, melyet hölgybizottságunk rendez.

Das bewegte Leben des hasik Roit-schwantz. Ilja Ehrenburg a világhírű író zsidóregénye. Ára 223 lej az Új Kelet könyvosztályában.

Parfumeria
Lady
Perle de Paris
Jockey-Club
Corso

Nem sikerült kézrekeríteni a ploesti vasúti merénylet tetteseit

Bucuresti-Bukarest, december 23. Ploesti közelében, amint vasárnap megirtuk ismeretlen tettesek a vonal egy szakaszán elvágta a síneket, amivel az volt a szándékuk, hogy a kisenévi gyorsvonatot kisklassák és az éjszaka sötétjében kirabolhassák annak utasait. A merénylet azonban nem járt sikerrel, mert a kisenévi gyors, a nagy sebesség következtében átfutott a kettévágott síneken. Ezzel szemben az utána jövő tehervonat

már kisklott s a kisklás következtében, a mozdonyon kívül, minden egyes kocsija pozdorjává zuzódott. Az azonnal megindított vizsgálat azt állapította meg, hogy az ismeretlen merénylet fűrésszel vágta el a síneket, mégpedig oly szakértelemmel, mely elárulja, hogy csakis a vasúti dolgokkal ismerős egyének követték el a merényletet. A merénylet kézrekerítésére széleskörű nyomozást indítottak meg.

Megközelítőleg egyenlő erőviszonyok között vesznek részt a különböző pártok az országgrészi cionista konferencián

A pártok és frakciók tanácskozásai már megindultak a konferenciái problémákkal kapcsolatban

Cluj-Kolozsvár, dec. 23. (Az Új Kelet tudósítójától). A szerdán délelben meggyűlé IX. országgrészi konferencia hivatalos programja nem egészen két napra terjed. Erre a rövid időre kellett összeszorítani azt a sokrétű és bonyolult anyagot, amelyet a delegátusoknak le kell tárgyalniuk, hogy azután megfelelő döntést tudjanak hozni. A valóságban azonban a konferencia három napig fog tartani, amennyiben

a különböző pártok és frakciók már kedden megkezdik a tanácskozásokat,

amelyeken a konferenciával kapcsolatban álló főbb kérdések prelimináris elintézés nyerne egyrészt a különböző felfogások kikristályosodása, másrészt az esetleges pártközi megegyezések révén.

Ez az előkonferenciák annál eredményesebb munkát végezhet, minthogy

a centrális klalcionista bloktól eltekintve az összes pártok körülbelül egyforma erőreprezentálnak.

Az eddig ismeretes választási eredmények szerint — már csak néhány kisebb körzet eredménye hiányzik — körülbelül

150 rendes és mintegy 120 pótdelégátus fog részt venni a konferencián, a nagyszámmal bejelentett vendégeken kívül. Pártállás szerint a delegátusok hozzávetőleges mérlegelés alapján a következőképpen fognak tagozódni: 70-75 klalcionista, 20-25 mizrachista, ugyanennyi Hitachdut, 19-22 devizionista és mintegy 20-25 reorganizációs párti, amiből nyilvánvaló, hogy

a pártközi megegyéseknek széles lehetőségei vannak,

illetve a konferencia problémái csakis koalíciós alapon oldhatók meg.

A különböző pártkonferenciák és előértekezletek programja a következő:

A Czur Salom társaság igazgatósága felkéri a Czur Salom szövetséget azon tagjait, akik az országgrészi kilencedik cionista konferencián delegátusként megjelennek, hogy Kolozsváron 1929 december 25-én reggel 9 órakor az Új Kelet kiadóhivatali helyiségében (Str. Baron L. Pop 10, Brassai-utca 10) megtartandó Czur Salom igazgatósági ülésen feltétlenül megjelenni sziveskedjenek.

Felhívás a Klal-cionista delegátusokhoz. A cionista konferencia ügyrendje szükségessé teszi, hogy a delegátusok valamely cionista blokk vagy párt keretében helyezkedjenek el, mert csak ez tudja kialakítani az állandó választmány összetételét és a konferenciái program lebonyolítását. Rendkívül szükséges és hasznos, hogy a delegátusok már f. hó 25-én d. e. Clujra beérkezzenek, azonnal igazolassák le mandátumjaikat, és a pártjaik bizalmiférfiainál jelentkezzenek. A Klal-cionista választási Blokk ezuttal felkéri azon delegátusokat, kik a Klal-programot vállalják magubéna, hogy csatlakozásukat előzetesen írásban, vagy megérkezésük után azonnal személyesen jelentsek be a Klal-cionista Blokk ügyvezetőinek, dr. Fenichel Józsefnek vagy Weinberger Nándornak, avagy az igazoló bizottság szobájában feltüntetett megbízottak. A Klal-delegátusok az igazolás alkalmával sziveskedjenek aziránt is érdeklődni, hogy a Klal-cionista Blokk pártmegbeszélése hol és milyen időtájtban lesz, amelyen való részvétel elengedhetetlenül fontos.

A Hitachdut Cionista Munkáspárt és a Brit Hanoar Ezra központi vezetősége ezuton is felkéri mindkét szervezetnek a folyó hó 25-én, szerdán kezdődő országgrészi konferenciára Kolozsvárra érkező vidéki tagjait, hogy az Ezra-otthonban (Calea Victoriei 29) délelőtt 9 órakor tartandó pártértekezleten pontosan megjelenjenek sziveskedjenek. A kolozsvári Ezra tagjai egyben felkértek a kedden este 9 órakor tartandó munkabizottsági ülésen való megjelenésre.

Cionista-revizionista pártkonferencia. A kilencedik országgrészi cionista konferencia alkalmából az erdélyi Cionista-Revizionista Unió országgrészi pártkonferenciát tart Kolozsváron. A konferencián, amely december 24-én, kedden este 8 órakor lesz megtartva, a szervezettel és az országgrészi cionista konferenciával összefüggő kérdések kerülnek megtárgyalásra. Szervezeti jelentést dr. Knöpfler Bernát, kultur-referátumot Fischer Ernő fog tartani, míg az ifjusági mozgalomról Feuerstein Kálmán fog beszámolót tartani. A Cionista-Revizionista Unió központi intézőbizottsága felkéri az országgrészi cionista konferenciára megválasztott revizionista delegátusokat és pótdelégátusokat, valamint az összes vezető revizionistákat, hogy egy nappal hamarabb induljanak el a konferenciára és így részt vehessenek a párt nagyfotosságu bizalmas tanácskozásain.

A Mizrachhi blokk a konferencián. Felhívjuk a mizrachhi-delegátusokat és a mizrachhi elveket valló cionistákat, hogy a konferenciái mizrachhi blokk megalakításán folyó hó 25-én délelőtt tíz órakor a Chevra Kadisa irodájában Hosszu u. 9. szám alatt megjelenjen sziveskedjenek, mely értekezleten a mizrachhi-delegátusok konferenciái magatartása kerül megtárgyalásra. Az értekezleten Wasserstrom Sandor, az erdélyrészi Mizrachhi szervezet végrehajtó bizottságának elnöke fog a mizrachhi konferencia problémáiról expozét tartani. Minden vallásos érzelmi cionista delegátusa tartsa kötelességének ezen az értekezleten résztvenni. A Központ nevében Klein Eljáhu, az országos Mizrachhi-szervezet elnöke.

A nagyváradi zsidó hitközség új képviselőtestülete

Tegnap zajlott le hatalmas érdeklődés jegyében a nagyváradi hitközség tisztújító választása. A választást megelőzőleg heves harcok dúltak a pártok között de már az első jelek is a Mizrachhi nagy győzelmére mutatnak. Két urna elé járultak a nagyszámu választók. Az urnák felett Steiner Benjámin és Mittelman Jakab választási elnökök őrködtek. A választás eredményét este nyolc órakor hirdették ki. A Mizrachhi listája hatalmas többséggel teljes egészében győztesen került ki a küzdelemből. A Mizrachhi listáján megválasztott 35 tagból álló képviselőtestületben egyrészt a nagyváradi Mizrachhi mozgalom reprezentánsai foglalnak helyet, de helyet kaptak a képviselőtestületben azon chaszid körök is, amelyek szimpátiával viseltetnek a Mizrachhi iránt. A hitközségi elnök személye körül máris megindultak a különböző kombinációk, de már megállapítható, hogy a hitközség többsége pártáryalatra való tekintet nélkül, Mittelman Jakabot óhajítja az elnöki székbe.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánási zsidóság napilapja.
 Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
 Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc.
 Bukaresti szerkesztőség: Hátszegi Ernő Str. 11 Junie 12
 Az Uj Kelet cikkeinek utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Hogyan regeneráljuk a mozgalmat

Irta: Waldner Mór

Hozzászólás az Uj Kelet konferenciához

Kétségtelen: a Temesvár vagy Kolozsvár aimen hetek óta folyó ankét főleg arra volt alkalmas, hogy az erdélyi zsidó közvélemény figyelmét elterelje az erdélyi cionizmus tényleges problémáitól. Mert nem lehet vitás, hogy egy mozgalom sorsát — és különösen a cionista mozgalom sorsát — a székhely kérdés nem befolyásolhatja. Azt fogják mondani: a személyek változása fog friss lendületet hozni a mozgalomba. Valóban: lehetne vitázni a fő- rőt, vajjon érzékenyebben reagál egy vidéki helyesoport egy Temesvárról, mint egy Kolozsvárról datált levélre. Viszont Erdély központja Kolozsvár, nemcsak földrajzilag, de egyéb — és nem jelentéktelen adottságainál fogva, és mi sem természetesebb, minthogy az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség Székhelye is csak Kolozsvár lehet.

Mindenki készséggel koncedálja, hogy vannak Temesváron kiváló zsidó és cionista vezetők, akiknek nem állt eddig módjában a mozgalom aktív irányításában dokumentálni kvalitásaikat. Az erdélyi cionizmus csak nyerhetne ha ezek a vezetők Kolozsvárra költözhetnének, hogy friss vért ömlessenek a mozgalom ereibe. A kolozsvári vezetőcionisták jelentékeny része kidőlt, évek óta komoly gondot okozott a konferenciának a KIB összeállítása, mert a volt KIB-tagok nehezen vállalták, vagy egyáltalán nem vállalták az új konferenciái év felelősségét és főleg: terheit. A KIB — ez vitán felül — esztendő óta nem áll már hivatása magaslatán. Ennek oka azonban nem a székhelyben, hanem abban a módban keresendő, ahogyan a Szövetség anyagi bázisának megteremtése és a kulturális munka fejlesztése történt. Ezekben a kérdésekben és a Palesztinához való szomoruan laza kapcsolatok kiépítésében áll a Szövetség problémája és feladata. Ha a vidék aktív részt akar venni a munkában, ha csakugyan áldozatokat akar hozni a mozgalomért, úgy meg kell adni számára ezt a lehetőséget. Válasszák be a KIB-ba azokat a vezetőket, a kikre a Temesvár-párt a jövő munkáját alapítani akarja és ezek a vezetők vegyenek részt Kolozsváron a vezetőség fontosabb téssein. Kolozsváron olyan intenzív cionista élet indult meg az utóbbi időben, amelyre példa nincs és ez az aktivitás megnyugtató bázist fog teremteni az erdélyi cionista mozgalom teljes regenerálása számára. Elvégre is tíz év munkájának érdemtelen bagatellizálása volna, ha a felgyülemlett és nem specifikusan erdélyi problémákat a cégér megváltoztatásával próbálnák megoldani.

A konzervatívok is támogatni fogják MacDonaldot az Oroszországgal való kapcsolatok kiépítésében. Londonból jelentik: A konzervatívpart a a nagyipar befolyása alatt elhatározta, hogy az Oroszországgal való gazdasági kapcsolatok újításteremtése körüli munkában a MacDonald-kormányának segítségére lesz.

Az amerikai és nyugateurópai nagy telet olvadás váltotta fel

London, december 23. Newyorki jelentés szerint a hideghullám keletre húzódott. A közepes államokban majdnem minusz negyven fokos hidegre hirtelen hőemelkedés következett, mire az összes folyók a hőlétől megáradtak.

Páris, december 23. Nyugateurópában a depresszió hatása alatt a hőmérséklet emelkedett s ma a fagyot csaknem mindenütt olvadás váltotta fel.

Prága, december 23. A köztársaság magasabban fekvő vidékein tovább tart a havazás, míg az alsóbb régiókban a csapadékok teljesen megszűntek. A hőmérséklet 3—15 fok között váltakozik.

Perzsiában törvényt hoztak mely az összes külföldi perzsákat hazatérésre kötelezi

Aki nem tér vissza az elveszti állampolgárságát

Páris, dec. 23. Teheráni jelentés szerint január elsején életbe lép Perzsiában az a törvény, amely különböző állampolgárságuk elvesztésének terhe mellett visszatérésre kötelezi az összes külföldön élő perzsákat. A törvény emellett úgy intézkedik, hogy a jövőben perzsa állampol-

gárok ne maradhassanak tovább két évnél külföldön. Az új törvény különösen a Konstantinápolyban körülbelül tizenöt-ezer főre tehető perzsák körében keltett izgalmat, akiknek így vissza kell térniök Perzsiába, ha nem akarják elveszíteni állampolgárságukat.

Chabarovszkban aláírták a kínai-orosz jegyzőkönyvet a kereskedelmi képviselők működésének újrafelvétele és a keletkínai vasút statusquoja ügyében

London, december 23. Moszkvai jelentés szerint Simanovszki szovjetmegbízott és Cai kínai kiküldött Chabarovszkban jegyzőkönyvet írtak alá a mandzsuriai szovjetkonzulátusok és kereskedelmi képviselők működésének újrafelvétele és a keletkínai vasút statusquoja ügyében. Így most helyreáll a békeállapot a keletkínai határvidéken. A ki-

naiak kötelezték magukat a fehérgárdák lefegyverzésére, mely után megtörténik a csapatonak a határvidékről való elszállítása. A két ország között a diplomáciai összeköttetés újrafelveteléről január huszonötödikén Moszkvában összejövő orosz-kínai külön értekezlet fog tárgyalni.

Ghandi Delhibe érkezett, hogy részt vegyen az indiai alkotmány ügyében folytatandó tárgyalásokon

Ghandi útja valóságos diadalmenet volt. Bombamerényletet követtek el az indiai alkirály ellen

London, dec. 23. Delhiből jelentik, hogy Ghandi az indiai alkotmány ügyében folytatandó tárgyalások végett tegnap Delhibe érkezett. Ghandi alázatosságát elveinek megfelelően ezúttal is harmadik vasúti kocsiosztályon utazott, de a hindu tömegeket ez nem akadályozta szimpátiatüntetéseik rendezésében. Ghandi útja India középső részében valóságos diadalmenet volt. A tömeg az állomásokon lelkesedéssel vette körül kocsiját s valósággal egymást taposták le, hogy közelébe juthassanak. A pályaudvarokon a tömegben az indiai függetlenség zöld-fehér piros lobogóit hordozták.

London, december 23. Az indiai Delhiből jelentik, hogy Lord Irwin indiai alkirály vonata ellen, New-Delhi állomáson bombamerényletet követtek el. Az ismeretlen merénylők a vonat üres étkezőkocsijába dobták a bombát, s az explozió az étkezőkocsit teljesen elpusztította. A robbanás egy vasutat megsebesített, másnak baja nem történt. Az állomás személyzete hallotta az exploziót, de eleinte azt hitték, hogy a vonatnak a kődi miatt leadott jelzése adja a robbanásszerű hangot s csak később jöttek rá, hogy merénylet történt. A vizsgálatot megindították.

Tegnap közzétették az amerikai bevándorlási kvótát. Washingtonból jelentik: Tegnap közzétették a bevándorlási kvótát. Az új kvóta január elsején lép életbe s az összes bevándorlók száma most már a tavalyi 164 ezer 667-tel szemben 153 ezer 714-ben van megállapítva.

Délfranciaországban talajcsuszamlás következtében omlott össze. Párisból jelentik: A délfranciaországi Béziersben két ház a tartós esőzés folytán támadt talajcsuszamlások következtében összeomlott. A romok alól eddig 4 halottat, 10 sebesültet ástak ki. Három lakó eltűnt.

Borult és hideg időjárás várható. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognózisa szerint jórészt borult és hideg időjárás várható keleti szelekkel s helyenkint inkább nyugaton havazásokkal. A hőmérséklet Budapesten ma délelőtt 3 fok Celsiusus.

Eljegyzés. Nass Szerza Szentkirály és Káhn Dániel Halmeu jegyesek. Minden külön értesítés helyett.

Ingyen melegedőt létesített a Garabonciás a F3-tér és Szentegyház-ucca sarkán. Ugyanott hateraz karácsonyi számot ingyen oszt ki karácsony napján. Derűs, vidámmá szeretné tenni a Garabonciás a szenvedő ember karácsonyát.

Ujzeland mellett elsüllyedt a 25.000 font értékű műkinccset szállító Manuka gőzös. Londonból jelentik: A 4534 tonnás Manuka gőzös, amely az Auckland-ban rendezendő kiállításra az angol festőművészek képeit szállította, a sűrű ködben zátonyra futott és elsüllyedt. A Manuka 146 utasát és legénységét sikerült megmenteni, de 25 000 font sterlinget képviselő műkinccszállítmány megmentésére már nem volt idő.

Chanukai istentisztelet. A Ferdinand Király-uti zsinagógában chanuka első napján csütörtökön f. hó 26-án este az istentisztelet 5 óraor kezdődik Rabetz főkantor és a teljes énekhar közreműködésével. Ünnepi beszédet Dr. Eisler Mátyás főrabbi mond. A templomfűtve van.

Simon Böske házasságot kötött. Budapestről jelentik: Simon Böske, Miss Európa tegnap a belvárosi anyakönyvvezető előtt házasságra lépett Brammer Pál nagykereskedővel.

Rendőrségi hír. Ambrus János rovtomultu betörőt fogta el ma a kolozsvári rendőrség. Ambrus János tegnapelőtt délután négy óraor vaskapocs segítségével behatolt Mihok Pantelimon banktisztviselő Trefort-uccai lakásába, ahonnan tizezer lej értékű télikabátot, két kalapot és huszezer lej értékű ékszeret lopott el.

Idegessége elmúlik, jól fog aludni

kellemes üdítő érzés fogja el, ha este vagy reggel

„URANIL“ fenyőfűrdősöt használ!

1 doboz 10 kapsulát 10 fűrdőre való fenyőfűrdősöt tartalmaz és az ára Lei 120 tehát egy kellemes testet, lelket felüdítő fűrdő csak 12 leibe kerül. Kapható minden gyógyszerárban, drogériában és illatszertüzletben. — Csak „URANIL“ fenyőfűrdősöt tessék kérni és elfogadni.

Romániai főraktár:

Dr. Biró gyógytár, Cluj

Megnyílt a telefonösszekötő tetés Németország és Holland-India között. Berlinből jelentik: Németország és Holland-India között a drótnélküli telefonösszekötés holnap a nagyközönség részére is hozzáférhetővé válik. Beszélgetéseket egyelőre csak a nap bizonyos meghatározott óráiban lehet folytatni. Berlinben már is számos jelentkezés történt, úgy, hogy az első két napra újabb jelentkezőket nem fogadnak el.

Orvosi hír. Leuchter Zoltán fogorvos, külföldi tanulmányjáról visszaérkezve, rendelőjét str. Memorandului v. Unió-ut 8. sz. aiat megnyitotta.

Mostoha időjárásban repülnek Afrika felett a francia pilóták. Párisból jelentik: Le Brix és Rossa táviratot küldtek Saigonba, melyben érkezésüket hoinapra jelzik. A két francia pilóta ma folytatta útját Allahabadból Saighon felé. A repülők kijelentették, hogy a tuniszi közbelső leszállásuk óta állandóan mostoha időjárási viszonyokkal kellett megküzdeniök.

Radió: Ingelen (4 lámpás) Telefontelen (40 w), Philips Neutrovox
Grammofon: Hysmaster, Columbia Dulcetto, Nirona, Trump-pletar. Sager lemezek nagy választékban. villany főzőedények

Legelőssőbb karácsonyi ajándék Technicánál!

Reg. Ferdinand Főv. József-ut 33. sz. Telefon: 2-18

Tulhalmozott raktár miatt olcsó árak

űveg, porcellán, steingut-zománcozott konyhadények és alpacca-évfőszközökben

Ausländer-nél

Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 67. Fiókület: P. M. Viteazul 37.

Teljes konyhabereendezések

Karácsonyi és újvi ajándéktárgyak nagy választékban.

Épületüvegezés és képerkeretezés.

Engros. Telefon 9-54. Endetail.

Nyílttér *

A „MINERVA“ Biztosító Társaság tekintetes Igazgatóságának

KOLOZSVÁR

Alulírott, mint Wagner Sándor és Fried Mendel urak ügyvédje igazolom, hogy nevezett ügyfeleim teljesen leeggett koltói malmának tűzkárát méltányosan liquidáltak és a kárösszeget kezimhez hiánytalanul kifizették, amiért ügyfelem nevében Önöknek köszönetet mondok.

Kolozsvár, 1929 december 21.

Teljes tisztelettel: Dr. Spitzer József s. k. ügyvéd.

* E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Mi oko

Alab a „Mol tője ir rendkiv tokat és nem ből an tasztróf közöljü

Hogy a malomip ák ismerni kell statisztikánkat. Es egyes éveken így

Év
1913
1919
1920
1921
1922
1923
1924
1925
1926
1927
1928

Kiviláglik ebből a Kis-Románia az több lisztet export mánia legkedvezőbb indulva kivitelünk tat egészen 1924-ig pontját éri el. Az hatása alatt lisztek nek majdnem egyö 1926. év megint r kádjá 1925-nek. D mintha rossz szell egyik terhet a m lomipar kezére-lába esés az első évben a második évben m ben talán lesz 90 s esés állandó.

Ezzel szemben kimutatás feltüntet rának megvényként abból az időből, fénykorát élte és a vette, a feiső sor a malmok száma és v

Van Romániának nyérőgyasztója, ha gyasztását 1 kg.-bar ertve a zsiradék és tok takarmányozés ket is, ez kitesz éven zádva az 1924-ben 602,250 + 114

75 millió dollár Németország. Berl rodalmi pénzügyimi évi ultimo szükségé felvétele dolgában a dient* értesülése s lefolyásnak. Számol tárgyalások csak n nek véget. A nehézdalmi bank kritikái elő. Most a tárgyal hitelről szólnak, an porton át a newyor Company cég folyó

Létrejött a franc zódás. Párisból je kötött francia-mag zódás revideálását e pótszerződés aláírás szerződés legfontosa szerint a francia m terjesztik valamenn áruokkire. Eszerint országgal szemben a mény klauzuláját a delegáció már ma e

Uj kibocsátások vénypiacban. Budapesti bankokhoz e rint hosszabb szünet pokban újabb kötvé tek az amerikai ban newyorki bankház helyezték a Detroiti dollár összegű 25 é vényét. A Dillon F is jólismert newyor honta piaora a Seal

Közgazdaság

Mi okozza a romániai malomipar katasztrófáját

Alábbi cikket Egyed Sándor a „Moinárok Lapja” főszerkesztője írta lapjában. Minthogy rendkívül figyelemreméltó adatokat tartalmaz, egy virágzó és nemzetgazdasági szempontból annyira fontos iparág katasztrófájáról, az alábbiakban közöljük mi is főbb részleteit.

Hogy a malomipar válságát megérthessék ismerni kell először a liszt kiviteli statisztikánkat. Eszerint a kivitelünk az egyes években így alakult:

Év	Tonna
1913	123.125
1919	7
1920	808
1921	15.652
1922	22.679
1923	29.132
1924	114.931
1925	25.850
1926	106.927
1927	67.079
1928	15.960

Kiviláglik ebből a statisztikából, hogy a Kis-Románia az utolsó békeévben sokkal több lisztet exportált, mint a mai Románia legkedvezőbb évében. 1919-től elmulva kivitelünk állandó fejlődést mutat egészen 1924-ig, amikor legmagasabb pontját éri el. Az 1925. évi rossz termés hatása alatt lisztexportunk az előző évek majdnem egyötödére esik vissza, az 1926. év megint négyeszeresét is meghaladja 1925-nek. De az akkori kormány, mintha rossz szellem szállta volna meg, egyik terhet a másik után rakja a malomipar kezére-lábjára, úgyhogy a visszaesés az első évben eléri a 40 százalékot, a második évben már 70 százalék, ez évben talán lesz 90 százalék, mert a visszaesés állandó.

Ezzel szemben a más helyen között kimutatás feltünteteti Románia malomiparának megyénkénti produktivitását kb. abból az időből, mikor még exportunk fénykorát élte és a terjeszkedés kezdetét vette, a felső sor a másfél vagonon felüli malmok száma és vagonkapacitása.

Van Romániának kb. 16.500.000 kenyérfogyasztója, ha ezek átlagos napi fogyasztását 1 kg.-ban állapítjuk meg, beleértve a zsidókat és a huszárakat állatok takarmányozására használt örleményeket is, ez kitesz évente 602.250 vagon, hozzáadva az 1924-ben kivitt mennyiséget: 602.250 + 114.931 = 717.181

75 millió dollár kölcsönt fész fel Németország. Berliából jelentik: A birodalmi pénzügyminiszter tárgyalásai az évi utolsó szükségleteit áthidaló kölcsön felvétele dolgában a „Deutscher Handelsdienst” értesülése szerint nem éppen sima lefolyásnak. Számolni kell azzal, hogy a tárgyalások csak néhány nap múlva érnek véget. A nehézségeket jórészt a birodalmi bank kritikai megjegyzései idézik elő. Most a tárgyalások 75 millió dollár hitelről szólnak, amelyet egy német csoporton át a new-yorki Dillon, Read and Company cég folyósítana.

Létréjött a francia-magyar vámszerződés. Párisból jelentik: Az 1925-ben kötött francia-magyar kereskedelmi szerződés revidálását célzó tárgyalások ma a pótszerződés aláírásával befejeződött. A szerződés legfontosabb pontja az, amely szerint a francia minimális vámtarifát kiterjesztik valamennyi magyar származású árucikre. Eszerint Franciaország Magyarországgal szemben a legnagyobb kedvezmény klauzúlját alkalmazza. A magyar delegáció már ma el is hagyta Páris.

Új kibocsátások a new-yorki kővénypiacon. Budapestről jelentik: A budapesti bankokhoz érkezett jelentések szerint hosszabb szünet után az utóbbi napokban újabb kővénnykibocsátások történtek az amerikai bankpiacon. Két ismert new-yorki bankhoz közreműködésével kihelyezték a Detroit Edison Co. 13.160.000 dollár összegű 25 évre szóló jelzálogkővénnyét. A Dillon Read & Co. Európában is jólismert new-yorki bankhoz sikeresen kosta piacra a Seaboard Air-Line Railway

vagont abban az évben, amikor exportunk a legnagyobb volt, nem volt gazdasági válság és az 1 kg.-ot talán elfogyaszthatta a lakosság és malomiparunk még a régi méreteiben volt. A termelő napoknál 300-at, a fgyasztó napoknál 365-öt számítottam, tehát még a bójtnapokat sem vontam le. Így is a marad kapacitásfőleg évente

1,800,100

717,181

1,082,919 vagon.

Azóta a malomipar a legminimálisabb becsülés szerint is legalább 25 százalékkal növelte a kapacitást vagyis

2,250,125 vagonot tesz ki ma.

Ezzel szemben nem számítva a fogyasztás csökkenését, csak az export visszaesést vonva le, kiviláglik, hogy a malomipar mai főlegleges produktivitása nem

1,082,819, hanem 1,532,944

vagon, vagyis a szükségelt mennyiség négyeszerese. Eszerint tehát a malomipar csak 25 százalékos kihasználásra számíthat és ha a könnyebbség kedvéért a teljes megörölt mennyiséget úgy számítjuk, mint vámörlest és ennek 10 százalékos vámját vesszük, a helyzet még sötétebb lesz, mert az akkor vámmal kapott 71.718 vagon gabona ára, 900 lejes alapárát számítva mázsánként és kevesebb kapacitású malom között megoszolva,

6,454.620.000 lejt

tett ki, ma több kapacitású malom között oszlik meg 61,820 vagon 500 lejes ára, összesen

3,091.000.000 lej.

Tehát akkor, amikor a produktivitás csökkenésével amugy is majdnem 75 százalékkal emelkedett a termelési költség a bevétel még a felét sem éri el.

A termelési adó akkor a kapott vám 1 százaléka,

összesen 64,546,200 lej volt,

ezzel szemben ma az egész mennyiség és a liszt ára, a tényleges ár helyett 1000 lejbe kalkulálva, félannyi érték után 90 százaléknál 2,2 százaléknál, 10 százaléknál 3,3 százaléknál, mivel úgy számítjuk, hogy azt lisztként adja el a malom, összesen 1,242.602.100 lejt, tehát az örlelésért kapott összeg felét teszi ki.

Főlemelkedett ezenkívül minden termelési anyag: benzin, olaj, szij, munkacserő. Ime így beszélnek a számok!

Co. 11 millió 250 000 dollár értékű címleteit. E híreket jól fogadták az európai pénzügyvilágban, mert azt hitték, hogy a belföldi kővénnyek után előbb-utóbb sorra kerülnek a new-yorki piacon az európai emissziók is.

A kereskedők karácsonyi és újévi zárórája. Bukarestből jelentik: A bukaresti kereskedelmi és iparkamara vezetőjének egy küldöttsége jelent meg ma délután Dumitrescu munkügyi államtitkár előtt, akit arra kért meg, hogy az ünnepekre való tekintettel, engedélyezze az üzleteknek a zárórán túl való nyitvatartását. Az államtitkár kijelentette a küldöttségnek, hogy a kereskedők december 23-án és 24-én, valamint 30-ikán és 31-én egy órával tovább tarthatják nyitva üzletüket. Ezzel szemben karácsony harmadnapján délután be kell, hogy zárjanak és a karácsony, valamint újévi előtti vasárnapon szintén zárva kell tartaniuk üzletüket.

Újabb krach a new-yorki értéktőzsdén. New Yorkból jelentik: Az értéktőzsdén tegnap újra nagy eladási kedv nyilvánult meg, úgy a spekulációban, mint a nagyközönség részéről, terjedelmes eladási megbízások érkeztek be. Az ipari papirokban rendkívül érzékeny árvesztések voltak. A new-yorki tőzsde tegnapi értékvesztése meghaladja az 5 milliárd dollárt.

* Paleologue naplója (A cár országa a nagy háborúban: 3 kötet 888 oldal 132 lejt az Új Kelet könyvostályában.

Kirándulások a hegyekre

Fárasztó kapaszkodások, vagy könnyű sétatúrák vidám társasággal, hű barátokkal, mindehhez pedig a természet magasztos csodái adják a keretet, az erdő magányos csendje, a hóval fedett fenyők. A fehér hegycsúcsok közelében, amelyek felnyúlnak a kék égbe.

A legszebb és leghasznosabb ajándék

Ujból visszaálmodhatja magát a hegyek közé, ha fényképeket készít kirándulásairól

„Brownie”-vel vagy „Kodak”-kal

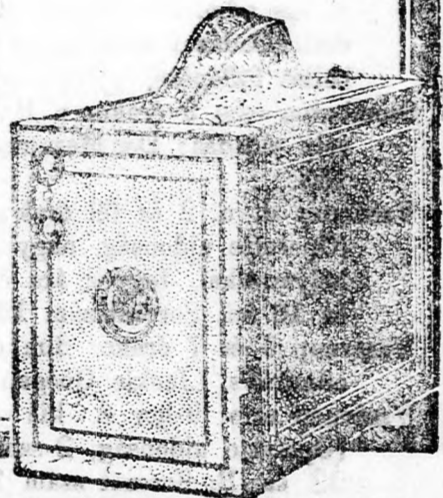
Néhány fénykép hűen visszaadja mindezeket a gyönyörű természeti szépségeket, élénken visszaidézi örömeit, ha meglátja a képeken a hegyek hatalmas méreteit, szabadságának barátait. Emlékek arra a boldog időre, amelyet gond nélkül a szabad természet ölében eltöltött.

Ön megtanulhatja néhány perc alatt a KODAK-kal vagy a BROWNIE-vel való bánásmódot, a KODAK-kal nem unatkozhatik, mert nincs szüksége sötét-kamrára.

Minden fényképezési cikket árusító üzletben vásárolhat izlése és anyagi képességeihez mért KODAK-ot.

BROWNIE-k kaphatók már 490 lejtől, KODAK-ok pedig 1100 lejtől kezdődőleg. Kapható minden fényképezési cikket árusító szaküzletben.

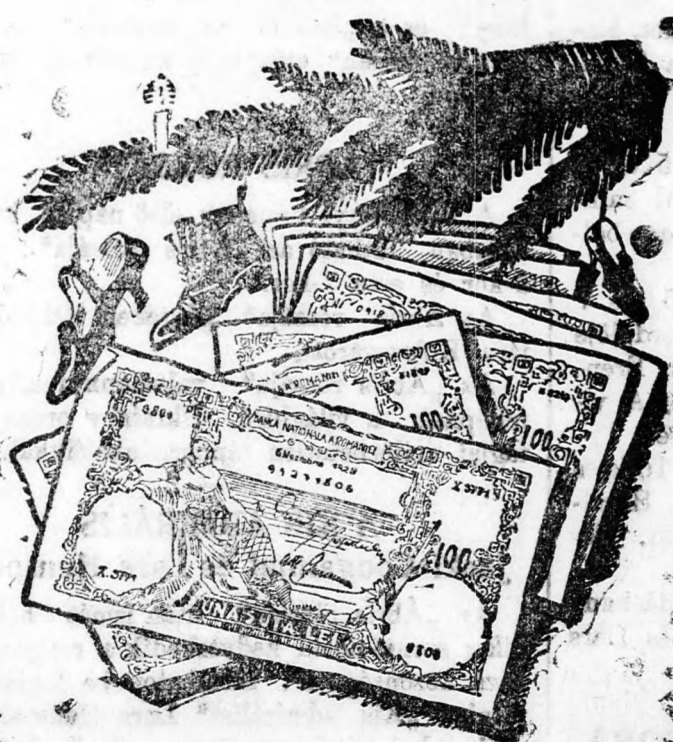
„KODAK” R. R. T.

Megkezdődött az olcsó karácsonyi vásár

Josif Izrael szücsnél
Cluj, Calea Victoriei No. 2.

Szőrmebunda 6000 lejtől kezdve.

Mintha sok 100 lejt adna ajándékba úgy fog örülni az, kinek cipőt, papucsot vesz karácsonyra a

Derby

fiók üzletekben mélyen leszállított árban.

Tíz esztendő! Az mozgalom első jubileumára Kolozsváron konferenciát szervez Erdély és Bánszág zeteinek delegátusai részvételével. A konferencián az Erdélyi Nemzeti Tanács elnöke, Erdélyi nemzeti moztendők munkájáért és nekilendülésükért az elmúlt, esztendő tiz esztendő az határkövet, a kell jelentse a mu eredményeire támaszkodni.

Nagy és súlyos felelősséget hárul a mi jubileumunkra. A konferencián ki kell egyetlent elmondani, amelyre ne hárul feladat? Hiszen a minden esztendőben sorsdöntő órákban re kisértetjárásként sorsdöntő órák és sorsdöntő órák és megülük a konferenciát komollyá, elmélyült társaságait.

A mi jubileumunk betakarításának, ne nyugalomnak és ne nek az ünnepe! Esztendő eredménye ami szemünkben csilloghat. Hiszen oly nagy magunkra vállaltunk kevéssé, amit be is

Tíz esztendőnek eldőlés első lázában ott a Erdélyi zsidó és ebből a szent lakt az új nekiindulási jubileum konferenciáján a cionista delegátusok szelleme kell lezárás fölött. Az a háradt ágból rugvet fa azéleazza az erőket csak félig megvalósításában. Erő és e fiatalítsa az Erdélyi Szövetséget, fiatal le szefogni minden erőszervezet igazi reorganiroztatásokat kell tvezet számára, amely valóságát lehetővé tenné a konferencián

dedéseket, amelyek a Zsvetség vitális érdeke személyi ellentétök f kell felsorakozni min erőknek a cionista vi beküzdéseit mögött. tendő kezdetét kell jnak, hiszen az erd mozgalom átélte má gait és próbálkozás most következik az a

Az alkotás jegyéből újabb évtizedbe. Ha tükben kell az erd Palesztina-munka sz a mi egyetlen felele Palesztinában az utol ént: a Keren Kaje hajszodt megacéloz az a két fegyver a mellyel eredményese a harcot.

Es fokozottabb m doljunk a kulturum generáció nevelésén

Színház—Művészet

A MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:

Kedden d. u. fél 4-kor Árva kislány karácsonya (Újtündéri mesejáték. Gyermekek előadás nagyon olcsó helyárrakkal, jegyek ára 50, 40, 30, 20 és 10 lei. Sorozatszám 146)

Kedden este nincs előadás.

Szerdán d. u. fél 3-kor Eltört a hegedűm. (Operettjüdjonság. Nagyon olcsó mozi-helyárrakkal. Kondor Ibolyával, Betegh Bébiel, Solthy Györgyvel, Tompa Bélával, Ihász Aladárval. Jegyek ára 50, 40, 30, 20 és 10)

Szerdán 5 és 7 órákor film előadás Ábris Rózsája, (Ezenkívül minden előadás keretében a világhírű Ukrainov ballet tánc mutatóvanyai helyárrak 40, 30 és 20)

Szerdán este 9-kor Mít susog a fehér akác. (Előadás keretében a világhírű Ukraiz nov ballet tánc mutatóvanyai. Kondor Ibolyával, Betegh Bébiel, Solthy Gy. el, Ihász Aladárval. Bérletszűnetben. Rendes helyárrakkal, sorozatszám 148)

Csütörtökön d. u. fél 3-kor Az utolsó Verébélány (Ezenkívül az Ukrainov ballet fellépése. Mérsékelt helyárrakkal. Sorozatszám 149)

Csütörtökön este 6-kor Két lány az utcán. (Előadás végén a világhírű Ukrainov ballet fellépése, sorozatszám 150)

Csütörtök este 9-kor Szőkik az asszony. (A II. felvonás keretében az Ukrainov ballet fellépése. Bérletszűnetben, Sorozatszám 151)

Péntek 3, 5 és 7 órákor film előadás Ábris Rózsája. (Az előadás keretében az Ukrainov ballet fellépése)

Péntek este 9 órákor A kis cukrász lány (Operette üdjonság, először. A budapesti Király színházban 150-szer adott új operette, A II. felvonás keretében Az Ukrainov orosz ballet fellépése. Premiére bérlet 21. sz. Sorozat szám 152)

Szombaton 3, 5 és 7 órákor film előadás: A kis admirális (Jackie Googan) Minden előadás keretében az Ukrainov orosz ballet fellépése.

Szombaton este 9 órákor a Habima jótékony célú előadás: Der Mesumed, Sorozatszám 153.

Vasárnap d. u. 2 és fél órákor A nóta vége (Operette üdjonság, nagyon olcsó mozi helyárrakkal. Jegyek ára 50, 40, 30, 20 és 10 lei. Sorozatszám 154)

Vasárnap 5 és 7 órákor film előadás A kis admirális, (Jackie Googan).

Vasárnap este 9-kor A kis cukrász lány. (Operette üdjonság, 2-szor. Napi bérlet 22. sz. B. Sorozat szám 155,

Hétfőn este 8 és fél órákor A kis cukrász lány. (Operette üdjonság, 3-adszor. Napi bérlet 22. szám C. Sorozatszám 156).

A MAGYAR SZÍNHÁZ

MOZI-MŰSORA:

Kedden nincs mozielőadás.

Szerdán d. e. kivételesen fél 11-kor matiné 15 és 10 lejes helyárrakkal: Rin-Tin-Tin nem ismer akadályt. (Valódi Rin-Tin-Tin film. Előadás kezdete kivételesen fél 11 órákor.)

Szerdán d. u. 5-kor és 7-kor: Ábris rózsája. Ezen kívül minden előadás keretében a világhírű Ukrainov orosz ballet táncai. Helyárrak 40, 30, 20 lej.

Csütörtökön d. e. 11-kor matiné 20 és 15 lejes helyárrakkal: Tengerész kadet, Ramon Novaro izgalmas film játéka 8 felvonásban. Ezenkívül a világhírű Ukrainov ballet fellépése.

Pénteken Kolozsvárott utoljára 3, 5 és 7 órákor: Ábris Rózsája Ezenkívül minden előadás keretében az Ukrainov ballet fellépése.

Szombaton világhírű üdjonság 3, 5 és 7 órákor: A kis admirális. Főszereplője Jackie Googan és Lars Hanson. Ezenkívül minden előadás keretében, A világhírű Ukrainov ballet fellépése

Vasárnap d. e. 11-kor matiné 15 és 10 lejes helyárrakkal: A tenger sántája. Hatalmas kalandor film 8 felvonásban. Főszereplői John Gilbert.

Vasárnap 5 és 7 órákor csak két előadásban: A kis admirális, Jackie Googan és Lars Hanson)

CORSO-FILMSZÍNHÁZ MŰSORA:

Kedd. Nincs előadás.

Szerda: Az ébredés. Pompás rendezésű és

nagykiváltása dráma. Főszereplő: Bánky Vilma.

Csütörtök: Az ébredés. Bánky Vilma.

Péntek: Az ébredés. Bánky Vilma.
Szombat: Az asszonyok estere. Főszereplők: John Gilbert és Éva von Berne.

SELECT-MOZGÓ:

Kedd: NINCS ELŐADÁS.

Szerda: Szerlem álma. Pompás rendezésű dráma, mely egy orosz nagyherceg és egy színésznő szerelmét tárja a néző elé. Főszerepben Nils Asther és Joan Crawford (Amerika Vénusza.)

Csütörtök: Szerlem álma.

Péntek: Szerlem álma.

Szombat: Szerlem álma.

URANIA-MOZGÓ:

Kedd: NINCS ELŐADÁS.

Szerda: Patt és Pattachon kezkevel komikusok legujabb és legjobb vígjátékai: A bagdadi tolvajok.

Csütörtök: A bagdadi tolvajok.

Péntek: A bagdadi tolvajok.

Szombat: A bagdadi tolvajok.

A Magyar Színház közleményei

A kis cukrász lány. Bájos, mulatságos, remek zenéjű operette a „Kis cukrász lány”, amelynek a hét pénteki estéjén lesz a premiéréje. Budapesten a Király Színházban játszották óriási sikerrel, 150-szer egymás után, „Régi, jó Budapest” címen, az Igazgatóság azonban a címet a „Kis cukrász lány”-ra változtatta mert sokkal talibb és a darab tartalmát sokkal jobban fedi. A színház igen nagy sikert remél a „Kis cukrász lány”-tól nagyobb sikert, mint a milyen a „Szőkik az asszony” vagy a „Diákszerlem” aratott. Rendkívüli ambícióval, különös kedvvel és felkocozott szorgalommal készült a „Kis cukrászleány” premiéréjére a színház énekes személyzete az Ihász Aladár rendezése és Komjáthy Károly dirigálása mellett. A péntek esti premiérére a jegyeket már most meg lehet váltani.

Ma délután: az „Árva kis lány karácsonya”, gyermek előadás. Ma az anyavárás ideje alatt a jó gyermekek számára nagyon olcsó helyárrak mellett előadást rendez a színház. Ihász Aladár tündéri mesejátékát az „Árva kislány karácsonya” fogják eljátszani. Erre az alkalmi Betlehemes játéka 50, 40, 30, 20 és 10 leiert lehet jegyet váltani.

A karácsonyi ünnepi előadások jegyei. A tapasztalatok szerint a karácsonyi ünnepek napján túrheteretlen szokott lenni a torlódás a színházi pénztárak előtt. Épen ezért az igazgatóság úgy intézkedett, hogy az összes karácsonyi előadásokra már most megválthatók a jegyek. A helyi műsor pontosan jelzi, hogy melyik napon hány órákor s milyen helyárrakkal tart a színház előadást szerdán és csütörtökön. A saját kényelmét szolgálja mindenki, ha már most megváltja azokhoz az előadásokhoz a jegyeit, a melyeket meg akar nézni. Így elkerüli a pénztár előtti ácsorgást.

A világhírű Ukrainov orosz ballet a magyar színházban. Nagy attrakciót hirdet a karácsonyi ünnepeken a magyar színház. Nehány előadásra szerződtette a nagy hírű orosz balletet, amely tüneményes táncprodukcióit szerdán délután az Ábris rózsája előadásának keretében, szerdán este a „Mít susog a fehér akác” operette előadás keretében, csütörtökön pedig az „Utolsó Verébélány” és a „Szőkik az asszony” és „Két lány az utcán” előadások keretében fogja bemutatni.

ÁBRIS RÓZSÁJA

A karácsonyi ünnepek első napján két előadásban látható az „Ábris rózsája”: d. u. 5-kor és este 7-kor.

Az Ábris rózsája” pénteken látható utoljára Kolozsvárott.

Az „Ábris rózsája” valamennyi előadásán fellépnek a világhírű Ukrainov orosz ballet tagjai utólrhetetlen táncprodukcióikkal.

A KIS ADMIRÁLIS

Jacki Coogannal és Lars Hansonnal

Az „Ábris rózsája” után ismét hatalmas világ szenzációval kedveskedik a magyar színháza közönségnek: szombaton be fogják mutatni a „Kis admirális” Lars Hansonnal, A „Kis admirális” szombaton 3, 5, 7 órákor. Az előadások keretében fellépnek az Ukrainov orosz ballet világhírű tagjai is.

Szerdán a mozi matiné kivételesen féltizenegykor kezdődik. RIN-TIN-TIN.

Nagyszerű műsora lesz szerdán a magyar színház mozi matinéjének: „RIN-TIN-TIN nem ismer akadályt” című briliáns film. Ez az előadás kivételesen nem 11-kor kezdődik, hanem egy félórával előbb, tehát pont féltizenegykor kezdődik. Helyárrak: 15 és 10 lej.

Csütörtökön d. e. 11-kor mozi matiné, Az orosz ballet föllépésével. Gazdag műsora lesz csütörtökön a magyar színház matinéjének: A tengerész kadetet fogják játszani Ramon Novaroval s ezenkívül a matiné keretében föllép az Ukrainov orosz ballet is. A helyárrak ezuttal kivételesen: 20 és 15 lej.

Ingyen karácsonyi ajándék

minden vevőnek az

„Ideal” kalapszalokban
Cluj, Calea Regele Ferdinand 8. sz.

Rádió műsor

Idő: Középeurópai

Kedd, december 24

Budapest. 9.15 A honvédegyezred hangversenye Händel, Wagner. Gounod-Bach, Schubert, Kienzl műveiből 9.30 Hírek 12.00 Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés 12.05 A Mándits szalonzenekar hangversenye 1. Strauss: Reggeli hangok 2. Adam: Ha én király volnék, megnyitó 3. Lincke: Ly-sistrata 4. Delibes: A forrás 12.25 Hírek Pontos időjelzés, időjárásjelentés 2.30 Hírek, élelmiszerárak 3.30 A Tündérvásár 4.45 Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek 17 Az Operaház zenekarából alakult hangverseny 18.15 Karácsonyi áhitat 19 Gramofonhangverseny Bach, Mozart, Wagner Verdi stb. műveiből. Karácsonyra való tekintettel a Studio műsort tovább nem ad.

Bukarest. 16 Jazz 16.15 Konferálás 20 Karácsonyi dalok 20.50 Siedmann gondokaművész hangverseny 21.15 Hárfajáték 21.40 Hírek 21.50 Rádiózenekar.

Bécs. 17.20 Szorakoztató zene 19.40 Dalok orgonakísérettel 20.05 Templomi harangszó és orgonajáték 20.30 A Stiegler kúrtós 21 Népszerű hangverseny.

Graz. 20.10 A Hüttl-szalonzenekar játéka.

Berlin. 18.45 Gramafon. 19 Karácsonyest. 22 Toronyzene.

Breslau. Közv. Lipcséből és Berlinből.

Frankfurt. 22.30 Gramafon, 24 Hangszóró.

Stuttgart. 19.30 Karácsonyi program, 22.20 Gramafon.

Belgrád. 21.10 Rádiónégyes, 24 Karácsonyi program.

Zágráb. 23 Gramafon, 23.51 Harangszó.

Prága. Ostrava, Brünn, Pozsony, Kassa karácsonyi program.

Varsó-Katovicz, 22.30 Karácsonyi műsor.

Milanó-Torinó. 19.25 Vacsorai zene.

Róma. 21.02 Karácsonyi hangverseny.

Stockholm. 19.30 Szorakoztató zene, 21.40 Régi tánczene.

Moszkva. 19 Hangverseny.

Toulouse. 19.35 Tánczene, 19 Spanyol dalok, 21.15 Szimfonikus hangverseny, 22 Operaáriák, majd karácsonyi műsor.

ORIGINAL-COLONIAL-RUM

Tisztelettel értesítjük a nagyérdemű közönséget, hogy átvettük a bukaresti dr. A. Urbeanu-féle kémiai gyár technikai és kereskedelmi vezetését és abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy a t. közönséget

ORIGINALIS COLONIAL-RUM

mal tudjuk ellátni, amit ez a gyár különleges koncesszió alapján valódi jáva cukornad-melassából termel.

Bürger Albert rt. Târgu-Mures Marosvásárhely

Megjegyzés. Tekintettel arra, hogy ezen Originalis-Colonialis-Rum gyártására ezidőszent gyárunknak egyedül van koncessziója, kérjük a t. közönséget, hogy magát hangzatos nevű utánzatoktól megvédeni ne hagyja, hanem kérje mindenütt az eredeti erjesztés után nyert ORIGINAL-COLONIAL-RUM-ot, mely árban és minőségben minden versenyen felül áll. Rumon kívül gyártunk: aetherikus olajokat, gyümölcszörpöket, méregmentes festéket. Gyógyszerkémiai osztály üzembehelyezése folyamatban van. Prospektussal és árjegyzékkel készséggel szolgálunk.